

MARTS 2017
NUMMER 1

SIGNATUR

INSPI

s. 27–42 /

s. 8 /

BAROMETER

Digitalisering af indberetningsløsninger øger virksomhedernes tidsforbrug.

s. 10 /

DIGITALISERING

Fokus på digitalisering og hvad det betyder for revisorer.

s. 56 /

DET RUNDE PORTRÆT

Knud-Erik Nielsen fylder 60 år den 17. marts.

/ TEMA

Digitalisering

I dag kan computere løse opgaver, som tidligere krævede en menneskelig hjerne. Kunstig intelligens er allerede med til at behandle kræft. Snart kan den også rådgive og gennemkrydse regnskaber på sekunder.

s. 10 /

DANSKE
REVISORER

FSR*

Er du klar til den nye persondataforordning?

” Samarbejdet med DataLøn er helt klart medvirkende til, at vi bedre kan følge med i udviklingen på markedet og levere den nødvendige kvalitet til vores kunder.
Steen Bo Petersen, Revision & Data

Den nye persondataforordning stiller skærpede krav til virksomheders håndtering af oplysninger om kunder og medarbejderne fra maj 2018. Det betyder blandt andet, at du i højere grad skal kunne begrunde og dokumentere, hvordan din virksomhed opbevarer og bruger dine kunders personoplysninger.

Vi kan hjælpe dig

Som lønpartner hos os er hjælpen tæt på. Vores forretningskonsulenter kan rådgive dig om, hvad de nye regler betyder for dig og din virksomhed – og vores nye indberetningsmodul KlarLøn sikrer, at du har styr på persondata fra dit lønarbejde.

Med KlarLøn får du også

- nem, sikker og effektiv opsamling af dine kunders løndata
- et samlet overblik over dine kunders lønindberetninger
- et værktøj, der sparer tid hos dig og dine kunder.

► **Læs mere og book et møde på bluegarden.dk/klarlon**

– eller ring til os på **72 27 91 11** og få en snak om dine muligheder.

Integration
til andre
systemer

Personale-
juridisk
rådgivning

Nem
og gratis
opstart

Automatisk
O-indberetning

VIP
hotline

Lønpartner
koncept

BLUEGARDEN

INDHOLD

TEMA: DIGITALISERING

s. 12 /

I AM REVISOR

I dag kan computere løse opgaver, som tidligere krævede en menneskelig hjerne. Snart kan kunstig intelligens også rådgive og gennemkrydse regnskaber på sekunder.

TEMA: DIGITALISERING

s. 16 /

DEN DIGITALE KONTORASSISTENT

Automatisering af administrative processer giver sammen med udnyttelsen af kunstig intelligens store effektivitetsgevinster med besparelser på op til 99,6 procent.

TEMA: DIGITALISERING

s. 20 /

GØR DISRUPTION TIL DIN FORDEL

Digitalisering skaber disruption – også i revisionsbranchen. Men for revisorerne betyder det ikke nødvendigvis tab af forretning.

s. 03 /

Leder

Robotter og digitale assistenter er revisorerne nye kolleger.

s. 06 /

Hotline

Læs om aktuelle spørgsmål og svar fra FSR – danske revisors faglige hotline.

s. 08 /

Barometer

Digitalisering af indberetningsløsninger øger virksomhedernes tidsforbrug.

s. 12 /

I am revisor

I dag kan computere løse opgaver, som tidligere krævede en menneskelig hjerne.

s. 16 /

Den digitale kontorassistent

Udnyttelse af kunstig intelligens giver revisorerne nye muligheder i forhold til kunderne.

s. 20 /

Gør disruption til din fordel

Digitalisering skaber disruption – også i revisorbranchen.

s. 27 /

INSPI

Faglige udklip.

s. 28 /

INSPI

CSR

s. 32 /

INSPI

IFRS 16

s. 40 /

INSPI

Nedtrapnings- og reetableringsforpligtelser.

s. 44 /

Automatisk erhvervsrapportering

Digitale ambitioner: Regnskab og selvangivelse skal opstilles og indberettes automatisk.

s. 46 /

Robot klarer bogføringen 100 procent digitalt

Hallerup Net har udviklet bogføringsrobotten og -systemet E-regnskab.

s. 48 /

Facebook Workplace

Facebook Workplace giver BDO's interne kommunikation vokseværk.

s. 50 /

Deloitte Pitstop

Gaderæs på nettet sætter fokus på nøgletal og rådgivning.

s. 52 /

Fremtidens digitale regnskab

Formiddagsarrangementer med digitalisering på dagsordenen.

s. 54 /

Mærkedage

Fødselsdage, jubilæer og nyheder.

s. 56 /

Det runde portræt

Knud-Erik Nielsen fylder 60 år den 17. marts 2017.

s. 58 /

Boganmeldelse

Fagkonsulent i FSR – danske revisorer, Henrik Carmel anmelder bogen Robotterne kommer.

VED JENS OTTO DAMGAARD, FORMAND, FSR – danske revisorer
& CHARLOTTE JEPSEN, ADM. DIREKTØR, FSR – danske revisorer

Robotter og digitale assistenter er revisorernes nye kolleger

Digitalisering af ydelser, automatisering af processer og kunstig intelligens – den teknologiske udvikling rummer store muligheder for revisorbranchen og dens kunder. Det, vi før troede umuligt, er muligt, før vi aner det. Digitale assistenter, kontorrobotter – kært barn har mange navne – men de er revisorernes nye kolleger - og de er her allerede.

Tag bare udviklingen inden for kunstig intelligens, som accelererer med stor hastighed og har gjort det muligt at løse komplekse opgaver med et stort indhold af viden. Den udvikling har allerede nået sundhedsområdet og det juridiske arbejdsfelt, og vi ser også eksempler på, at de store revisionshuse bruger machine learning i dele af revisionsprocessen. I alle tilfælde har brugen af kunstig intelligens været med til at løfte kvaliteten, og hverken lægerne, advokaterne eller revisorerne er blevet overflødige. Deres arbejdsopgaver har bare ændret karakter.

Der er ikke grund til at frygte udviklingen. Til gengæld er der grund til at tage bestik af, hvad teknologien fører med sig og forberede sig på en ny virkelighed. For øget digitalisering og automatisering kommer til at påvirke revisorernes hverdag, også selvom revisorernes rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant grundlæggende ikke kommer til at ændre karakter. Hvis regeringens vision om automatisk erhvervsrapportering på grundlag af direkte adgang til virksomhedernes økonomisystemer bliver en realitet, vil der måske ikke være et lovkrav om at have et revideret regnskab, men behovet for

et kontrolleret og troværdigt datagrundlag vil være det samme. Derfor vil der være nye opgaver for revisorerne, for der er fortsat behov for at kvalitetssikre de data, der tilgår det offentlige. Det vil fortsat tage afsæt i den traditionelle revision, men i endnu højere grad være på baggrund af en gennemgang af systemer og processer.

Derfor vil den teknologiske udvikling påvirke revisorernes kompetencer og færdigheder. Matematiske evner, analytiske kompetencer og ikke mindst professionel skepsis betyder mere og vil fortsat være afgørende. Hertil kommer som for alle andre erhverv en øget teknologiforståelse. Det skal naturligvis afspejles i uddannelsen. Ikke bare i revisoruddannelsen og kandidatuddannelsen. Det skal begynde allerede i folkeskolen, hvor discipliner som matematik, data og kodning bør have en højere prioritet. Det er tankevækkende, at danske folkeskoleelever fortsat skal lære at strikke og hækle, alt imens den teknologiske udvikling buldrer af sted med stor hastighed, uden at det for alvor er slået igennem på skoleskemaet.

Vi har med dette nummer af Signatur sat fokus på den teknologiske udvikling og mulighederne for revisorerne og deres kunder. Vi følger op på vores årsmøde, hvor vi vil sætte fokus på den teknologiske udviklings betydning for fremtidens revision, rådgivning og behovet for hurtigere tilpasning af regulering.

God læselyst.

Hjælp dine klienter til at gro

Factoring optimerer likviditeten og frigiver ressourcer hos dine klienter, så de kan fokusere på vækst og udvikling. På alfinans.dk kan du se mere om, hvordan dine klienter kan få gavn af factoring. Du er også velkommen til at kontakte os på 43 24 49 90, hvis du har spørgsmål.

H / HOTLINE

VED JAN BRØDSGAARD
& ROBERT FOSBO
FSR – danske revisorer

Lovliggørelse af
ulovlige lån

Jeg er revisor for et selskab, hvor hovedanpartshaveren i januar 2017 lånte 300.000 kroner i selskabet, uden at selskabslovens nye regler om lovlige lån var opfyldt. Kan lånet nu lovliggøres på selskabets kommende generalforsamling?

Nej. Selskabslovens nye regler om lovliggørelse af ulovlige lån gælder kun lån, der er ydet senest 31. december 2016. Lån ydet den 1. januar 2017 eller senere kan ikke efterfølgende lovliggøres. Lånet skal derfor forrentes og tilbagebetales eller på anden måde udlignes. Det kan for eksempel ske ved at udlodde den konkrete fordring som udbytte eller løn, hvis forudsætningerne herfor er til stede. Da der er tale om et ulovligt lån, skal revisor give oplysning herom i revisionspåtegningen i et afsnit med en konkret tilpasset overskrift. Skatteretligt anses lånet som en hævnning uden tilbagebetalingspligt efter ligningslovens § 16E. Hvis skattelovgivningens regler om indeholdelse af A-skat ikke er opfyldt, skal der endvidere oplyses herom i revisionspåtegningen. Tilsvarende oplysninger skal gives, hvis revisor afgiver erklæring om udvidet gennemgang. •

Mikroregler

Mikrovirksomheder kan undlade at oplyse om anvendt regnskabspraksis. Indebærer det også, at en mikrovirksomhed ikke skal oplyse om ændringer i anvendt regnskabspraksis – for eksempel første gang en klasse B-virksomhed anvender reglerne om mikrovirksomheder?

Mikrovirksomheder kan undlade at oplyse om de forhold i anvendt regnskabspraksis, der er reguleret i årsregnskabslovens § 53, for eksempel metoder for indregning og måling. Hvis virksomheden ændrer regnskabspraksis, skal dette dog oplyses og begrundes i et afsnit om anvendt regnskabspraksis eller i noterne. Endvidere skal den beløbsmæssige indvirkning på virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat oplyses. Disse oplysningskrav fremgår af § 11, stk. 3 og § 13, stk. 2, og er således ikke omfattet af § 53. I det hele taget gælder de almindelige regler om ændring af regnskabspraksis også i mikrovirksomheder. Det vil sige, at ændringen skal indregnes på egenkapitalen primo, og sammenligningstal skal tilrettes. Ændring af regnskabspraksis kan for eksempel være aktuel, når en klasse B-virksomhed tidligere har indregnet børsnoterede aktier til dagsværdi, hvilket ikke er tilladt ifølge reglerne om mikrovirksomheder. •

Valg af udvidet
gennemgang

Jeg er revisor for et selskab, der aflægger årsregnskab efter klasse B, som sidste år blev revideret. Ledelsen har inden årets udgang i 2016 besluttet, at de hellere vil have erklæring om udvidet gennemgang af årsregnskabet for 2016 frem for revision. Kræver dette en generalforsamlingsbeslutning, og skal ledelsespåtegningen indeholde oplysninger om fravalg af revision?

Som udgangspunkt sidestilles udvidet gennemgang med revision i lovgivningsmæssig forstand. Har generalforsamlingen tidligere besluttet revision, så kræver det en ordinær generalforsamling for at træffe beslutning om udvidet gennemgang. Det gælder uanset, om selskabet er omfattet af lovpligtig revision eller ej. Der skal derfor foretages revision af årsregnskabet for 2016. For 2017 kan udvidet gennemgang besluttes på den kommende ordinære generalforsamling. Da der i lovens forstand ikke er tale om fravalg af revision, så skal der i ledelsespåtegningen ikke gives oplysninger om fravalg af revision efter årsregnskabslovens § 9 og § 10a. Hvis generalforsamlingen helt beslutter fravalg af revision og udvidet gennemgang, hvis grænserne efter årsregnskabslovens § 135 tillader det, skal fravalget oplyses i ledelsespåtegningen. •

Revision af
årsregnskab for andels-
boligforeninger

Jeg er ny revisor for en andelsboligforening. Sidste års regnskab var revideret, men følger ikke årsregnskabsloven og Erhvervsstyrelsens vejledning for andelsboliger. Er der krav om revision, og skal årsregnskabet følge årsregnskabsloven?

Der er som udgangspunkt ikke krav om, at et årsregnskab aflagt efter årsregnskabslovens klasse A skal revideres, medmindre vedtægterne bestemmer det. Dette gælder også for andelsboligforeninger. Hvis det ikke er bestemt i vedtægterne, kan det besluttes på generalforsamlingen, at revisor skal foretage revision, udvidet gennemgang, review eller assistance af årsregnskabet. Når der udarbejdes årsregnskab for en andelsboligforening, er der krav om, at regnskaberne skal følge årsregnskabslovens regler for klasse A-virksomheder. Dertil kræver andelsboligforeningsloven og den tilhørende oplysningsbekendtgørelse en lang række noter i årsregnskabet. Erhvervsstyrelsens vejledning med modelregnskab for andelsboligforeninger er udarbejdet i samarbejde med brancheorganisationer, herunder FSR – danske revisorer. Vi anbefaler at bruge vejledningen for at sikre overholdelse af lovens krav og høj gennemsigtighed i regnskabet. •

”Vi fandt aldrig vores egen...”

Nu har vi fundet 5 ferieboliger - sammen med 20 andre familier

”Vi søgte længe efter vores egen bolig i Italien og Frankrig, uden at finde den helt rigtige løsning til prisen. Med 21-5 har vi fået en langt højere standard 5 forskellige steder i verden - med langt større feriefleksibilitet og intet besvær”

Lene Feltmann Espersen
Ejer i Ejerforeningen 21-5 DK1

Kunne du også tænke dig at eje 5 skønne ferieboliger sammen med 20 andre familier, så se mere på **21-5.dk** eller ring **70 26 11 55**

DIGITALISERING AF INDBERETNINGSLØSNINGER ØGER VIRKSOMHEDERNES TIDSFORBRUG

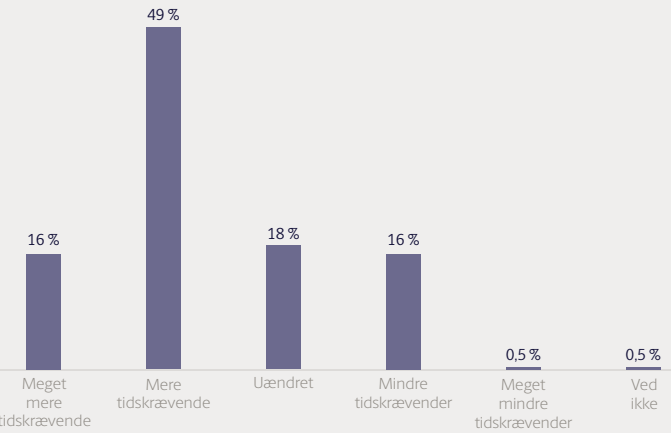
Det offentlige har de seneste år digitaliseret en række indberetningsløsninger. Ifølge et panel af revisorer har digitaliseringen gjort det mere tidskrævende for virksomhederne at indberette til det offentlige. Øget fokus på brugervenlighed og genbrug af data på tværs af myndigheder kunne reducere byrderne ved de digitale indberetninger.

Tekst/ **Thomas Baadsgaard**, analytiker, FSR - danske revisorer

Indsendelse af årsrapporter, skatteindberetninger og refusioner. Danske virksomheder skal indberette en lang række informationer til forskellige myndigheder. Det offentlige har løbende digitaliseret en række indberetningsløsninger over de seneste år, men ifølge revisorerne har digitaliseringen endnu ikke haft positiv effekt på virksomhedernes tidsforbrug til indberetningerne.

I en ny undersøgelse fra FSR – danske revisorer har et panel af revisorer blandt andet vurderet, om digitaliseringen af indberetninger til det offentlige har ført til et større eller mindre tidsforbrug for virksomhederne, og hvordan indberetningsløsningerne kan forbedres til gavn for virksomhederne. Ifølge revisorerne vurdering har den øgede digitalisering af indberetningerne til det offentlige ikke gjort det nemmere for virksomhederne. Tværtimod vurderer knap to ud af tre revisorer (65 procent), at digitaliseringen har gjort det mere eller meget mere tidskrævende for virksomhederne at ind-

Vurderer du, at digitaliseringen har resulteret i, at indberetningerne er blevet mere eller mindre tidskrævende? (n=194)

Om undersøgelsen: Et panel bestående af 596 revisorer fordelt ud over hele landet er blevet spurgt om, hvordan de oplever de administrative byrder, der er forbundet med indberetninger til det offentlige. 198 godkendte revisorer fra panelet har besvaret spørgeskemaet, svarende til en svarprocent på 33 procent af det samlede panel.

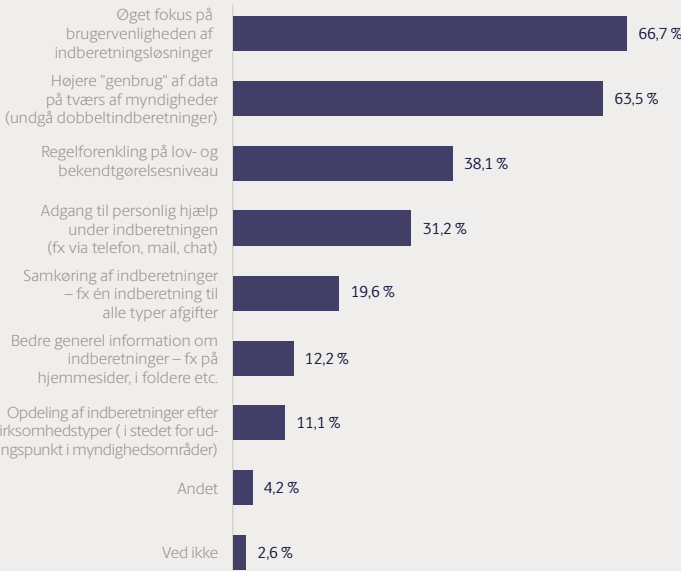
Kilde: FSR – danske revisorer spørgeskemaundersøgelse om digitalisering.

berette til det offentlige. Kun én ud af seks revisorer (16,5 procent) vurderer, at indberetningerne er blevet mindre eller meget mindre tidskrævende.

De mere tidskrævende digitale indberetninger kan hænge sammen med, at digitaliseringen ikke nødvendigvis ændrer, hvad der skal indberettes eller omfanget af oplysninger, der skal findes og klargøres til selve indberetningen. Derimod kan det være tidskrævende at lære nye systemer og digitale løsninger at kende.

For at gøre indberetningerne mindre tidskrævende og byrdefulde for virksomhederne, vurderer revisorerne, at der skal mere fokus på brugervenlighed og genbrug af data på tværs af myndighederne. To ud af tre af revisorerne i undersøgelsen (66,7 procent) vurderer, at mere brugervenlige indberetningsløsninger vil være blandt de bedste bidrag til at reducere virksomhedernes byrder i forbindelse med indberetningerne. Samtidig vurderer knap to ud af tre (63,5 procent), at virksomhedernes byrder kan reduceres gennem mere genbrug af data på tværs af myndigheder, så de samme informationer ikke skal indberettes til flere forskellige myndigheder. •

Hvilke af nedenstående indsatsområder vurderer du bedst kan bidrage til at reducere virksomhedernes byrder i forbindelse med indberetninger til det offentlige? Angiv max 3 (n=189)

COPENHAGEN'S EXCLUSIVE MBA EVENT

Reserve Your Place:
[TopMBA.com/Signatur](https://topmba.com/signatur)

COPENHAGEN
MONDAY, 13TH MARCH
📍 Scandic Copenhagen ⌚ 18:00 - 22:00

PERSONALISED 30 MINUTE
ONE TO ONE MEETINGS WITH:

IMD, BI Norwegian, Copenhagen Business School,
ESCP Europe, Hult, IE, Stockholm School of
Economics, Singapore Management Univ. & more

- All info on MBA & Executive MBA programs
- \$1.7 M QS Scholarships
- Free MBA Career Consultation

Digitaliseringen strømmer ind over os, og år for år bliver den kunstige intelligens klogere. I dag kan computere løse opgaver, som tidligere krævede en menneskelig hjerne. SIGNATUR sætter i dette nummer fokus på digitalisering, og blandt andet hvad det betyder for revisorer.

SIDE 12-53

MARKEDS MODNINGSFONDEN

- Hurtigere på markedet

Markedsmodningsfonden giver tilskud til virksomheder på næsten alle markeder. Det gælder fx Just Easy Tools, der sammen med to samarbejdspartnere har modtaget 3,2 mio. kr. til at færdigudvikle fremtidens håndteringsredskab til de gigantiske store dæk og hjul, som anvendes i mineindustrien.

“Med tilskuddet fra Markedsmodningsfonden har vi mulighed for at teste og tilpasse vores produkt hos forskellige internationale kunder, og det gør, at vi kan komme hurtigere på markedet.”

Lars Jørgensen,
Direktør, Just Easy Tools ApS.

Book allerede nu en telefonisk præscreening på markedsmodningsfonden.dk

T / TEMA

I AM REVISOR

I dag kan computere løse opgaver, som tidligere krævede en menneskelig hjerne. Kunstig intelligens er allerede med til at behandle kræft. Snart kan den også rådgive og gennemkrydse regnskaber på sekunder.

Tekst/ **Anders Birch Breuning,**
Magasinværkstedet
Illustration/ **Rasmus Juul**

En virksomhed har i dag en skatteteknisk udfordring. Den økonomiansvarlige i virksomheden ringer til revisoren. Afhængigt af kompleksiteten i udfordringen vil han enten få svar med det samme eller måske i løbet af et par dage, hvor revisoren for eksempel taler med kolleger, finder en ekspert på området i sin virksomhed eller finder de nødvendige best-practices og retningslinjer.

Om nogle år tilgår den økonomiansvarlige blot sin revisors hjemmeside. Her bliver han mødt af den kunstige intelligens, der udgør revisorens online-rådgiver. Den økonomiansvarlige videregiver sin udfordring

“

Udviklingen inden for kunstig intelligens er gået hurtigt de seneste år, og den accelererer. Maskinoversættelse er et godt eksempel. Det er kun få år siden, at vi ikke havde en maskine, der kan det, som Google Translate gør i dag.

Daniel Hardt
datalog, Ph.d. og lektor på CBS

til rådgiveren – enten ved at tale direkte til rådgiveren eller ved at indtaste spørgsmålet. Og efter få sekunders tænketid kommer den kunstige intelligens med et svar og henvisninger til den relevante litteratur.

Man kan sige to ting om det scenarie: 1. For få år siden var det det rene science fiction, hvilket man kun kendte fra fantasifulde film. 2. Det er et af mange scenarier, som bliver mulige inden for en overskuelig fremtid – og allerede er det i en vis udstrækning – takket være kunstig intelligens.

Big data = big intelligence

Begrebet kunstig intelligens dækker over en computer eller en it-løsning, der efterligner menneskelig tankeproces eller dele af den. Den udfører med andre ord en opgave, som tidligere krævede et menneskes hjerne. Med den definition har vi haft kunstig intelligens i nogle år. I 1997 slog en computer den regerende verdensmester Garry Kasparov i skak. I 2011 vandt IBM's Watson over to stormestre i Jeopardy. I dag er alle iPhones født med den kunstige intelligens og personlige assistent Siri og med Windows 10 følger Cortana, der ligeledes er en intelligent personlig assistent.

“Udviklingen inden for kunstig intelligens er gået hurtigt de seneste år, og den accelererer. Maskinoversættelse er et godt eksempel. Det er kun få år siden, at vi ikke havde en maskine, der kan det, som Google Translate gør i dag,” siger Daniel Hardt, der er datalog, Ph.d. og lektor på Department of IT Management på CBS.

Kernen bag kunstig intelligens er maskinlæring, hvor en computer ‘husker’ en enorm

mængde data inden for et givent område. Kort fortalt kan computeren med baggrund i data fastslå, hvad den sandsynlige løsning på en opgave er, uden at en programmør har kodet en løsning. Fodrer man den eksempelvis med kræftpatienters journaler og tilgængelig viden om kræft, kan den – efter nogen træning og oplæring – foreslå behandling baseret på patientens symptomer, samt hvad der er evidens for virker bedst lige på den type kræft. Noget som både IBM's Watson- og Microsoft's Azure-løsninger har assisteret læger og sygeplejersker med både i udlandet og i Watsons tilfælde også herhjemme.

“I dag er der tale om praktiske kunstige intelligenser, der kan løse eller assistere med en relativt afgrænset eller specifik opgave ved hjælp af algoritmer, cloud-teknologi, store servercentre og big data. Til sammenligning har vi blot ét hoved, men kan løse mange flere forskellige opgaver. Vi er lidt mere elegante i den henseende,” siger Daniel Hardt.

Kan rådgive og revidere

Selvom de kunstige intelligenser har et smalt fokus, kan man godt lade sig imponere over, hvad de kan. Hvad siger du for eksempel til at få en alvidende revisions-guru i lommeformat?

“Watson er en it-plattform med en række funktioner, der gør, at den kan forstå, ræsonnere, lære og svare. Funktionerne kan for eksempel bygges ind i en app, så man har en pocket advisor. Det svarer lidt til at have en ældre og mere erfaren kollega at spørge til råds, bortset fra at Watson læser 800.000.000 sider i sekundet og aldrig glemmer,” siger Anders Quitzau, der er innovationsdirektør hos IBM Danmark.

“ I forhold til at udføre en revision kan kunstig intelligens bringe os ret langt. Men for eksempel sager om syn og skøn vil stadig kræve et menneske.

Anders Quitzau, innovationsdirektør hos IBM Danmark

Watson agerer blandt andet som on-line-skattemedarbejder for det singaporeanske skattevæsen, hvor den svarer på borgernes spørgsmål. Og den er i princippet klar til at blive enhver revisors nye superassistent. Bortset fra at Watson ikke lærer dansk før i løbet af 2017 eller 2018.

“Der er ikke noget, der forhindrer, at Watson bliver til en pocket advisor for revisorer, når den kan dansk. Den kan tilgå ens egne data og al offentlig data fra for eksempel CVR eller EU. Man kunne eksempelvis bede den om at finde formuleringer på afskrivning af en bestemt type i den og den type virksomhed – en opgave, som man normalt selv vil bruge tid på. Den vil søge effektivt og præsentere resultatet meget hurtigt. Teknologien til at få det til at ske er her,” siger Anders Quitzau.

Med en lommerådgiver er der ikke langt til simpelthen at tilbyde ens kunder direkte adgang til den kunstige rådgiver som i det tidligere scenarie.

Watson er ikke den eneste kunstige intelligens, der kan blive din nye kollega. Azure, der er Microsoft’s platform, giver også mulighed for at skabe tilpassede, cloud-baserede kunstige intelligenser. Her ser man også rådgivning som en mulighed, der ligger lige for.

“Det svarer til diagnosticering inden for sundhedsområdet, som allerede i dag er meget tastøttet, og hvor der er gode erfaringer med kunstig intelligens. Med en kunstig intelligens er det ikke bare som at have læst alle bøger på området og huske det hele – man kan også sammenkøre alle data fra bøgerne og finde hidtil ukendte sammenhænge. På samme måde kan den for eksempel også gennemgå regnskaber og gøre opmærksom på områder, hvor tingene ikke stemmer eller ikke bliver gjort på samme måde, som den har lært,” siger Ole Kjeldsen, der er teknologi- og sikkerhedsdirektør i Microsoft Danmark.

Andre praktiske revisionsopgaver står også overfor at få assistance fra den kunstige front.

“Status og opgørelse af lager er en anden klassisk opgave for revisorer. Der er lavet løsninger, hvor man ved hjælp af en smartphone tager billeder eller simpelthen filmer hylderne på et lager. Med det input kan en kunstig intelligens se, om der er de varer, der skal være,” siger Ole Kjeldsen.

Mindre talknuseri, mere kommunikation
Intelligensen vokser dog ikke ind i himlen.

“Der er stadig tale om ‘narrow intelligence’, der løser én specifik opgave. Så vi kan ikke overlade alt til den. I mange tilfælde vil den kunne her, som der skal ses nærmere på, og så skal et menneske tage over. Det vil være en assistance, men ofte ikke en komplet løsning endnu. Inden for rådgivning kan den løse simple opgaver på egen hånd, men bliver det mere avanceret, kan den assistere et menneske fremfor at løse det selv,” siger Ole Kjeldsen.

Det samme gælder revision.

“I forhold til at udføre en revision kan kunstig intelligens bringe os ret langt. Men for eksempel sager om syn og skøn vil stadig kræve et menneske. Kunstig intelligens i dag er en beslutningsstøtte, ikke en beslutningstager,” siger Anders Quitzau.

Man skal heller ikke være blind for den menneskelige dimension, mener Daniel Hardt.

“Indenfor rådgivning kan kunstig intelligens måske gøre 80 procent af arbejdet, men når det kommer til menneskelig interaktion og kommunikation, er kunstig intelligens stadig langt bagud. Det betyder, at mennesker skal arbejde på en anden måde, hvor vi lader os støtte af kunstig intelligens på de områder, som kunstig intelligens kan løse hurtigere og bedre end os. I stedet skal vi fokusere på det kommunikative og mellemmenneskelige,” siger Daniel Hardt.

Kernen i moderne kunstig intelligens
Maskinlæring – som betyder, at en maskine lærer af sig selv – er kernen i næsten al kunstig intelligens.

“Et godt eksempel er oversættelse. I mange år lavede man regelbaserede maskiner, der analyserede sætningerne efter grammatiske regler. Systemerne var komplekse og gav dårlige resultater. I stedet begyndte man at anvende big data. Nutidens oversættelsesmaskiner som Google Translate fungerer stort set uden eksplicitte modeller for grammatik. Men den har set oversatte sætninger mellem de sprog, den kan, mange gange før,” forklarer Daniel Hardt.

Maskinen skal simpelthen have nok eksempler. Man fodrer den med data, og så regner den i vid udstrækning resten ud selv.

“Det lyder som magi, men det er overraskende simpelt. Maskinen observerer et ord en million gange og tæller, hvor mange gange det bliver oversat til det og det ord. Så vælger den det ord, der forekommer flest gange,” siger Daniel Hardt.

Dernæst kan den gøre nogle ord mere hyppige end andre afhængig af konteksten og på den måde lave sine egne regler eller frekvenser, som de hedder i fagsproget. I maskinoversættelse er det flere milliarder frekvenser, der i sidste ende gør oversættelsen meget specifik. Samtidig får maskinen feedback fra brugerne, hvilket den bruger til at forbedre sig.

Med den rette datamængde er det underordnet, om det handler om oversættelse, symptomer på kræft, posteringsmønstre i et regnskab eller noget helt fjerde.

“Når det kommer til revision, som er struktureret arbejde, så tror jeg på, at man også der kan lave maskinlæring – det forudsætter kun, at man samler data fra gamle regnskaber, som er reviderede og valide,” siger Daniel Hardt. •

T / TEMA

KPMG’s kunstige intelligens

Kunstig intelligens bliver allerede brugt i den danske revisionsbranche. KPMG’s egen udgave undersøger i dag kundernes posteringsmønstre – og det er kun starten.

Tekst/ **Anders Birch Breuning**,
Magasinværkstedet
Illustration/ **Rasmus Juul**

Kunstig intelligens er på vej ind i en lang række brancher. Advokatbranchen i USA anvender kunstig intelligens inden for nogle områder til at gennemtrawle domme og betænkninger for at finde præcedens – noget der tidligere tog mange timer for fuldmægtige. Og kunstig intelligens findes også i det små i revisionsbranchen. Blandt andet i KPMG.

“Vi har vores egen kunstige intelligens, som vi bruger til at finde unormale posteringsmønstre. Vi har en stor viden om, hvordan normale posteringer skal se ud, som vi kombinerer med en kunstig intelligens. På den måde finder vi unormale posteringer, som vores revisorer følger op på. Og hvis posteringerne giver mening, kan

vi tilføje dem til intelligensen, som så lærer, at sådan kan det også gøres,” forklarer Jon Beck, der er partner i KPMG.

Løsningen bliver endnu ikke brugt overfor alle kunder, men udviklingen går stærkt, og perspektiverne er store.

“Kunstig intelligens kan styrke kvaliteten, give bedre indsigt og skabe mere værdi. Men det er ikke noget, man bare bruger. Den store udfordring er at have tillid til teknologien og være trygge ved at bruge den samt opfylde myndighedernes krav til revision,” siger Jon Beck.

Vil fylde ekstremt meget
Brugen af kunstig intelligens i Danmark er relativt lavpraktisk. Men KPMG og IBM har indgået et samarbejde om en mere avanceret brug af den kunstige intelligens Watson.

“Det er et pilotprojekt, hvor man bruger Watson til at vurdere bankers låneporteføljer. Baseret på bankers egne data, kombineret med

vores egne vurderinger og data om for eksempel arbejdsløshed i området og en lang række andre relevante parametre, kan vi se, om vi er enige i bankens værdiansættelse af udlån. Normalt er sådan en vurdering meget subjektiv, men med kunstig intelligens kan det gøres på et mere pålideligt grundlag og for hele bankens låneportefølje,” siger Jon Beck.

Det er imidlertid ikke det eneste perspektiv i teknologien, som man holder øje med i KPMG. Det er helt oplagt at anvende teknologien til rådgivning.

“Vi vurderer, at potentialet inden for rådgivning er større end potentialet inden for revision på kort sigt. Ser vi på kunstig intelligens i et lidt længere perspektiv, kommer den til at fylde ekstremt meget. Om bare fem år vil den spille en helt anden rolle end i dag for virksomheder og i menneskers hverdag. Teknologien udvikler sig meget hurtigt, men om det fulde potentiale bliver udnyttet afhænger af erhvervslivets og samfundets forståelse og accept af den,” siger Jon Beck. •

DEN DIGITALE KONTOR-ASSISTENT

Teknologien indtager i øjeblikket den danske servicesektor. Automatisering af administrative processer giver sammen med udnyttelsen af kunstig intelligens store effektivitetsgevinster med besparelser på op til 99,6 procent. Det fortæller partner Bent Dalager, som har ansvaret for KPMG's nordiske New Tech-enhed og påpeger, at det for revisorerne giver nye muligheder i forhold til kunderne.

Tekst/ **Jan Wie,**
Kommunikationschef, FSR – danske revisorer
Foto/ **Daniel Hjorth**

Forestil dig, at du sidder foran en skærm i udlånsafdelingen i en dansk bank. Du rører ikke tastaturet, mens musen på skærmen åbner og lukker den ene fil efter den anden. Musen krydser af, mens computeren behandler store mængder data for at validere processerne. Først åbner computeren lånsøgende virksomhedsregnskaber for at hente eller beregne centrale nøgletal. Derefter går programmet videre til Experian for at afdække, om den aktuelle lånsøger står i RKI's kartotek over dårlige betalere.

Næste skridt består i at udfylde formularer og sagsbehandle den kommende låntagers ansøgning på basis af bankens egne interne digitale arbejdsgange, herunder beregning af

selve tilbuddet. Herefter sender programmet en mail til lånsøgeren med et tilbud og tilhørende betingelser.

Ovenstående scenarie lyder som fremtidsmusik, men er ikke desto mindre den virkelighed, som mange virksomheder inden for servicefagene vil opleve inden for de næste år.

“Produktionsvirksomhederne har allerede i dag taget rigtig meget af den nye teknologi til sig, og nu er turen så kommet til servicefagene,” påpeger Bent Dalager, nytiltrådt partner i KPMG og chef for forretningsområdet New Tech, som dækker over udnyttelsen af disruptive teknologier som eksempelvis robotics og kunstig intelligens samt digital transformation i mere bred forstand.

Bent Dalager fortsætter:

“Jeg har hørt, at denne nye automatiseringsteknologi bliver kaldt kontorrobotter, og det synes

“

Jeg har hørt, at denne nye automatiseringsteknologi bliver kaldt kontorrobotter, og det synes jeg er en god beskrivelse af det, som vi i øjeblikket ser ved automatiseringen af en række administrative processer og arbejdsgange. De nye teknologier har den fordel, at de kan håndtere store mængder data på en langt mere sikker måde, end den administrative medarbejder kan, hvor risikoen for menneskelige fejl jo altid er til stede.

Bent Dalager
partner i KPMG, chef for New Tech

“ Vi ser lavere omkostninger selv for arbejdsprocesser, som beskæftiger mindre end én fuldtidsmedarbejder. Typisk henter investeringen sig hjem på mellem tre til 12 måneder.

Bent Dalager, partner i KPMG, chef for New Tech

jeg er en god beskrivelse af det, som vi i øjeblikket ser ved automatiseringen af en række administrative processer og arbejdsgange. De nye teknologier har den fordel, at de kan håndtere store mængder data på en langt mere sikker måde, end den administrative medarbejder kan, hvor risikoen for menneskelige fejl jo altid er til stede.”

Besparelser på op til 99,6%

Teknologierne arbejder så at sige på toppen af virksomhedens eksisterende it-systemer og får ofte disse systemer til at holdes op imod data fra eksterne kilder, som virksomheden er blevet tildelt adgang til.

“ Jeg tror, at vi allerede til næste jul vil se rigtig mange af disse digitale assistenter på ønskelisterne. Jeg har selv en stående i køkkenet. Det er Amazons Alexa, og den fortæller mig blandt andet om vejret. Jeg kan bede den lave en aftale i min kalender, spille en bestemt melodi, dæmpe lyset, eller fortælle hvordan jeg laver en god paella.

Bent Dalager
partner i KPMG, chef for New Tech

“Disse digitale broer udgør kernen i automatiseringsprocesserne, hvor hovedprincippet består i netop at bevæge sig fra det ene system til det andet for at hente og bearbejde relevant information. Fordelene er dels, at sådanne programmer kan gennemføre handlingerne hurtigere, end mennesker sædvanligvis kan, dels at disse kan gennemføres på alle tider af døgnet, ugen og året. Vi har målinger, som viser en resource-besparelse på helt op til 99,6 procent,

og generelt kan vi fra KPMG tilbyde vores kunder en business case, som giver klare fordele og markante besparelser,” understreger Bent Dalager og tilføjer:

“Vi ser lavere omkostninger selv for arbejdsprocesser, som beskæftiger mindre end én fuldtidsmedarbejder. Typisk henter investeringen sig hjem på mellem tre til 12 måneder.”

Bent Dalager henleder samtidig opmærksomheden på, at kontorrobotten udfører processerne med en højere kvalitet og færre fejl. I nogle set-ups vil der stadig være brug for godkendelser fra medarbejdere, men ofte viser det sig blot at være en ekstra sikkerhed, som dybest set ikke er nødvendig.

Det teknologiske gennembrud består særligt i, at robot-softwaren bruger billedgenkendelsesalgoritmer og kunstig intelligens til at genkende felter på skærmen, og softwaren kan også læse og bruge den bagvedliggende kode til websites. Softwaren er bygget til at håndtere alle mulige pop-ups, eksempelvis “Tid for viruscheck”, og arbejde på tværs af alle eksisterende systemer. Samtidig fungerer dette bag et krypteret log-on, fordi sikkerhed er fuldstændig centralt for disse løsninger.

Kunstig intelligens giver ekstra muligheder
Foruden automatiseringsgevinsterne ved aflastning af medarbejdere i servicesektoren opnår it-udviklerne samtidig store landvinninger inden for kunstig intelligens. Det drejer sig først og fremmest om at kunne tage stilling til ustruktureret information.

“Hvis man eksempelvis i et forsikringsselskab skal behandle en ansøgning om tildeling af midler efter en arbejdsskade, er man efterhånden nået langt i at få computere til at vurdere arbejdsskadens omfang og beløbet på en eventuel arbejdsskadeerstatning. Ved gennemlæsning af 15-20 siders lange lægeerklæringer og andet relevant materiale kan den kunstige intelligens for det første forstå, hvad lægen har

skrevet og for det andet vurdere, om det svarer til skadeanmelderens forklaring. For det tredje kan den kunstige intelligens beregne, hvor stort et beløb anmelderen eventuelt skal have udbetalt baseret på at tjekke forsikringspolice,” forklarer Bent Dalager, som derefter peger på en af de andre store forskelle på automatiseringsteknologien, og hvad han kalder ‘De digitale assistenter’.

“Hvor automatiseringsprogrammerne ikke kan tale med nogen og lytte til andre, kan de digitale assistenter udnytte eksempelvis muligheden for at genkende menneskers stemmer, som faktisk er lige så unikke som eksempelvis fingeraftryk. Jeg tror, at vi allerede til næste jul vil se rigtig mange af disse digitale assistenter på ønskelisterne. Jeg har selv en stående i køkkenet. Det er Amazons Alexa, og den fortæller mig blandt andet om vejret. Jeg kan bede den lave en aftale i min kalender, spille en bestemt melodi, dæmpe lyset, eller fortælle hvordan jeg laver en god paella. Snart vil jeg kunne spørge den, om det er tid til at lave en konvertering af mit realkreditlån og blive rådgivet om mit parforhold. Der kommer nye såkaldte skills hver dag.”

Revisorer kan hjælpe med kundernes compliance

For revisorerne vil automatiseringer og kunstig intelligens helt sikkert også få betydning i forhold til både stikprøvekontroller, risikovurderinger og arbejdshandlinger i øvrigt. Hvad angår stikprøvekontroller, kan det måske ende der, hvor lovgivningens krav øges, fordi teknologien kan gennemføre kontrol af meget store mængder data og derfor ikke behøver at tage stikprøver.

“I relation til kunderne vil en mulighed være at undersøge compliance-forhold. En robot vil eksempelvis kunne gennemtrawle 50.000 svar, som kunden har sendt til leverandører, medarbejdere og deres egne kunder. Her vil revisoren via robotten kunne hjælpe med at påpege, hvor gældende regler eller normer ikke er overholdt,” fortæller Bent Dalager. •

Planlæg din efteruddannelse nu...

Mange nye kurser i 2017

På foreningens kurser får du styrket dine kompetencer. Vi sikrer, at du er opdateret om de gældende regler og den nyeste lovgivning, og giver dig værktøjer, der kan bruges direkte i din hverdag.

Vores kursuskatalog byder på mange nye kurser i 2017. Få overblik over alle kurserne på kursusplan.fsr.dk og planlæg din efteruddannelse allerede nu.

DANSKE
REVISORER
FSR*

GØR DISRUPTION TIL DIN FORDEL

Digitalisering skaber disruption – også i revisionsbranchen. Men for revisorerne betyder det ikke nødvendigvis tab af forretning. Digitaliseringen rummer masser af muligheder for at hjælpe kunderne med at skabe innovative og profitable forretningsmodeller. Internt bør revisor forberede organisationen med en disruption-strategi.

Tekst/ **Lone Schrøder Jeppesen**,
freelancejournalist

Revisorerne burde stå stærkt, når det handler om digitalisering og disruption. For de er vant til at arbejde med tal, er dygtige til analyser og har styr på lovgivningen, mener professor Thomas Ritter ved Department of Strategic Management and Globalization på CBS. Han leder forskningsprojektet: “From Big Data to Big Business”, der handler om, hvordan virksomheder tjener penge på data.

“I fremtiden har kunderne en maskine stående, der kan levere de basale regnskabsmæssige svar. Hvis revisorerne kun udfører basis-ydelser, bliver revision et commodity, hvor der kæmpes om laveste priser, og i sidste ende overtages revision af robotter. Hvis revisorerne fortsat vil tjene penge, må de tilføre en ekstra værdi. De skal lave intelligente analyser, der fortæller kunderne noget nyt. Her kommer data ind i billedet, så revisorerne burde om nogle være klar til kamp,” siger han.

Mere strategi end teknologi

At disruption åbner for store muligheder for rådgivning er et synspunkt, der deles af Tune Hein, indehaver af konsulenthuset Hein & Partnere og en af landets mest er-

Det værste scenarie for revisorerne må være, at deres arbejde bliver et commodity uden nogen mulighed for prisdifferentiering og intelligent værdiskabelse, og at konsulentbranchen tager deres tal og bruger dem til at forbedre og effektivisere kundernes forretning.

Thomas Ritter
professor, CBS

farne rådgivere inden for strategi, ledelse og forandringsprojekter. Disruption er mere en strategisk opgave end en teknologisk, mener han. Revisorer skal tage rollen som dem, der hjælper kunderne med at sætte disruption på dagsordenen. De skal diskutere nye digitale forretningsmodeller med dem.

“Der er ikke nogen af revisors kunder, der går fri. At hjælpe kunderne med nye digitale forretningsmodeller er jo en økonomisk disciplin, så det er bedre, at kunderne snakker med deres revisor om det frem for it-programmøren. Digitale forretningsmodeller skal også økonomistyrer, og det vil altid være værdiskabende at få en bedre økonomistyring,” siger han.

Tune Hein oplever, at langt de fleste virksomheder viser stor interesse for disruption, men de er langt fra klar. Kun cirka hver fjerde har lagt en strategi.

Segmentér kunderne på ny

I fremtiden skal revisorerne hjælpe kunderne med at køre deres forretning bedre og mere effektivt baseret på tal. Mængden af data – ikke kun virksomhedens egne tal, men også benchmark og offentlig statistik gør mulighederne enorme. Det helt afgørende spørgsmål er imidlertid, hvilken viden der vil være værdiskabende, og hvilke analyser der giver mening og skaber værdi og profitabilitet i sidste ende. Det spørgsmål er typisk ikke nemt at svare på, for det kræver stor kundeindsigt.

“Revisorerne er nødt til at segmentere kunderne på ny, hvor databehov bliver en eksplicit variabel. Nogle kunder er talforskrækkede. Andre kunder interesserer sig for at gå et spadestik dybere. På samme måde skal de enkelte revisorer spørge sig selv, hvilke kunder der er klar til datareven forretningsudvikling. Revisor skal finde ud af, hvor kunden er henne, og gå efter de kunder, der vil give det bedste match,” fremhæver Thomas Ritter.

Alle råber disruption

Indadtil skal revisor også sætte disruption på dagsordenen. Disruption kan opstå i alle

dele af forretningsmodellen. Men nogle dele af revisors arbejde vil ikke blive disruptet. Det grundlæggende behov for revision forsvinder ikke, for der vil stadig være behov for, at virksomhederne kan dokumentere pengestrømme. Derimod digitaliseres andre arbejdsgange, og de vil forsvinde. En god øvelse vil ifølge Thomas Ritter være, at revisor gør sig klart: Hvilke aktiviteter vil også være der i morgen? Hvilke opgaver vil blive fuldstændig forandret? Hvilke arbejdsgange vil helt forsvinde? Hvad er argumenterne for det ene, det andet og det tredje?

FAKTA OM DISRUPTION

Disruption er en hurtig og livstruende ændring af virksomhedens forretningsvilkår, se blot eksempler som Mobilepay, Uber, Gomore, Google, Amazon, Apple og Airbnb.

Op mod 50 procent af alle job trues af automatisering i de kommende ti år – fra pilot, revisor, bogholder og ejendomsmægler – viser analyser af for eksempel Frey & Osborne samt professor Jan Damsgaard, Institut for IT-ledelse, CBS.

Hver anden direktør forventer store strategiske udfordringer – og kun 20 procent føler, at deres organisation er forberedt på det, viser analyse fra it-konsulentfirmaet Accenture.

Disruption er en 360 graders udfordring – både strategisk, teknologisk og organisatorisk.

Disruption er mere en ledelsesudfordring end en digital udfordring for it-afdelingen.

Alle kommer til at levere deres ydelser via it – uanset hvor fysisk produktet er.

“ Hvis ikke revisorerne tager rollen som kundens rådgiver inden for nye digitale forretningsmodeller, er der andre, der gør, for eksempel it-firmaer, konsulenter og advokater.

Tune Hein, indehaver af Hein & Partnere

“Alle råber disruption og kommer med dommedagsprofetier, at nu bliver verdenen forandret. Frem for at blive handlingslammet eller gå i panik vil jeg anbefale, at man træder ud af den travle hverdag og med en mere analytisk tilgang finder frem til, hvordan man møder den verden, der på nogle områder forandrer sig og er helt stabil på andre områder. Det er selvfølgelig også et foreningsansvar, som branchen i fællesskab skal finde frem til,” understreger han.

Det gælder om at være den, der præger ud-

viklingen i branchen frem for at være tilskuer til andres initiativer.

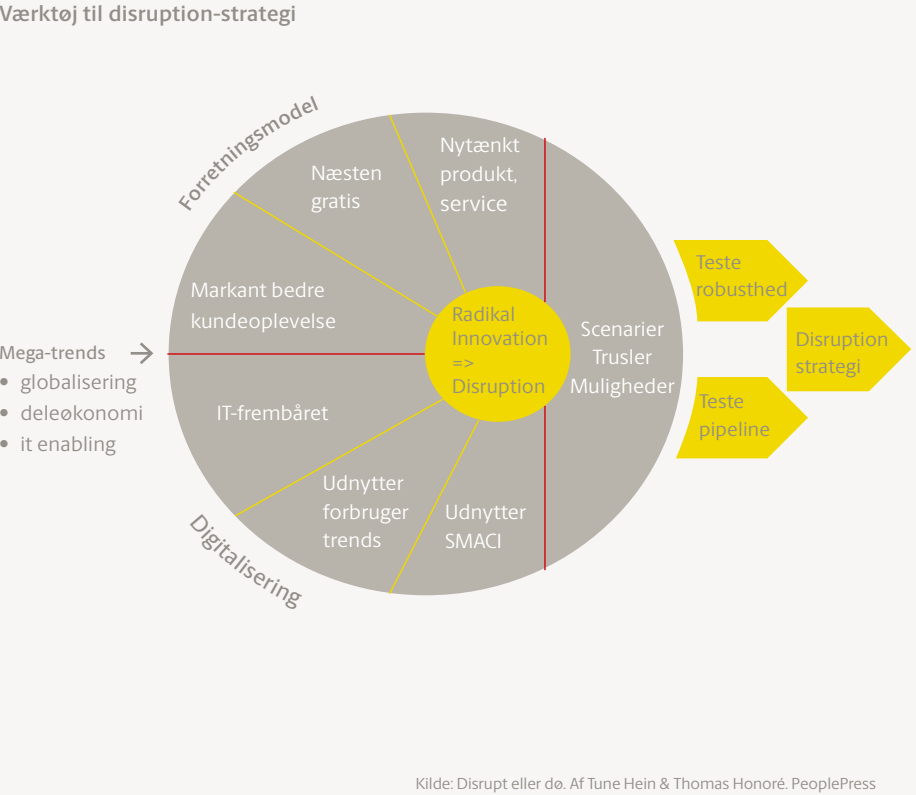
Ikke et quick fix
Disruption kræver transformation helt ind i hjertet af organisationen og forretningsmodellen. Så det gælder om at forberede sig, blive klar og gøre sin organisation agil ved at forstå mønstrene i disruption. For at lykkes med det forudsætter det, at man blander sig i kampen, prøver nogle ting af og har en responsstrategi. Ifølge Tune Hein kan revisorernes strategiske udfordring opsummeres i

ét spørgsmål: Hvordan kan vi give kunderne noget nyt og et ordentligt løft i servicen på en måde, som er meget billigere?

“Der er ikke én løsning på disruption. Det er ikke et quick fix, og så er alt godt igen. Det er ikke én ændring af forretningsmodellen, men en uendelig kæde af hændelser, som man skal initiere. Det er en ny strøm af forretningsinnovation, som man skal etablere og få organisationen med på. Det er en ”new normal”, som vil kræve agilitet kvartal efter kvartal,” konkluderer han. •

LÆG EN DISRUPTION-STRATEGI

- Trin:
1. Find en ildsjæl i organisationen, som kan være tovholder. Sæt disruption på dagsordenen. Begynd at tale sproget.
 2. Forstå mønstrene i, hvordan disruption folder sig ud.
 3. Bliv klar over, hvordan SMACI udnyttes – de teknologier, som ofte bruges i disruption til at give helt nye, markant bedre brugeroplevelse:
 - social media
 - mobile (apps)
 - analytics (big data)
 - cloud
 - Internet of Things (IoT)
 4. Diskuter muligheder og trusler og opstil scenarier herudfra.
 5. Sæt gang i innovative forsøg. Det er en ny verden, og man bliver nødt til at prøve forskellige ting af.
 6. Vælg en passende disruption-strategi.

T / TEMA

Revisors arbejde automatiseres

Digitaliseringen automatiserer revisors arbejdsgange, men ikke på bekostning af sikkerhed, lover administrerende direktør Mads Rebsdorf hos Visma e-conomic A/S. Især SMV-virksomheder ser fordele i online-løsninger, lyder erfaringen hos EY.

Tekst/ **Lone Schrøder Jeppesen**, freelancejournalist

På den teknologiske front er automatisering især det, som vil komme til at berøre revisors arbejde. Det er her, at de største forandringer vil ske.

“Den teknologiske udvikling går rigtig stærkt og langt hurtigere, end vi havde forestillet os. Og vi mærker en stor interesse fra revisorernes side. Fra at være forbeholdne over for automatisering er revisorerne nu ikke længere skræmte. De er godt klar over, at det er ekstremt vigtigt, og de ser muligheder i det som led i at udvikle deres forretning. Revisorer får større indsigt i deres kunders forretning og dermed større mulighed for at rådgive dem,” siger administrerende direktør Mads Rebsdorf hos Visma

e-conomic A/S, der er markedsledende i cloud-baserede økonomisystemer i Danmark med over 100.000 kunder.

Ny scanningsmetode
Kunderne får nem adgang til teknologiske løsninger, der gør dem i stand til at udføre langt flere af deres regnskabsmæssige opgaver selv, for eksempel faktureringsprocessen, håndtering af bilag og bankafstemning. Inden for den nærmeste fremtid bliver håndtering af fakturaer automatiseret.

En faktura er baseret på ukomplicerede data, så der er gode muligheder for at bruge en ny og smart metode til scanning, hvor man går væk fra traditionel billedgenkendelse og i stedet baserer scanning på machine learning, hvor computeren på basis af algoritmer lærer at genkende mønstre og træffe intelligente beslutninger.

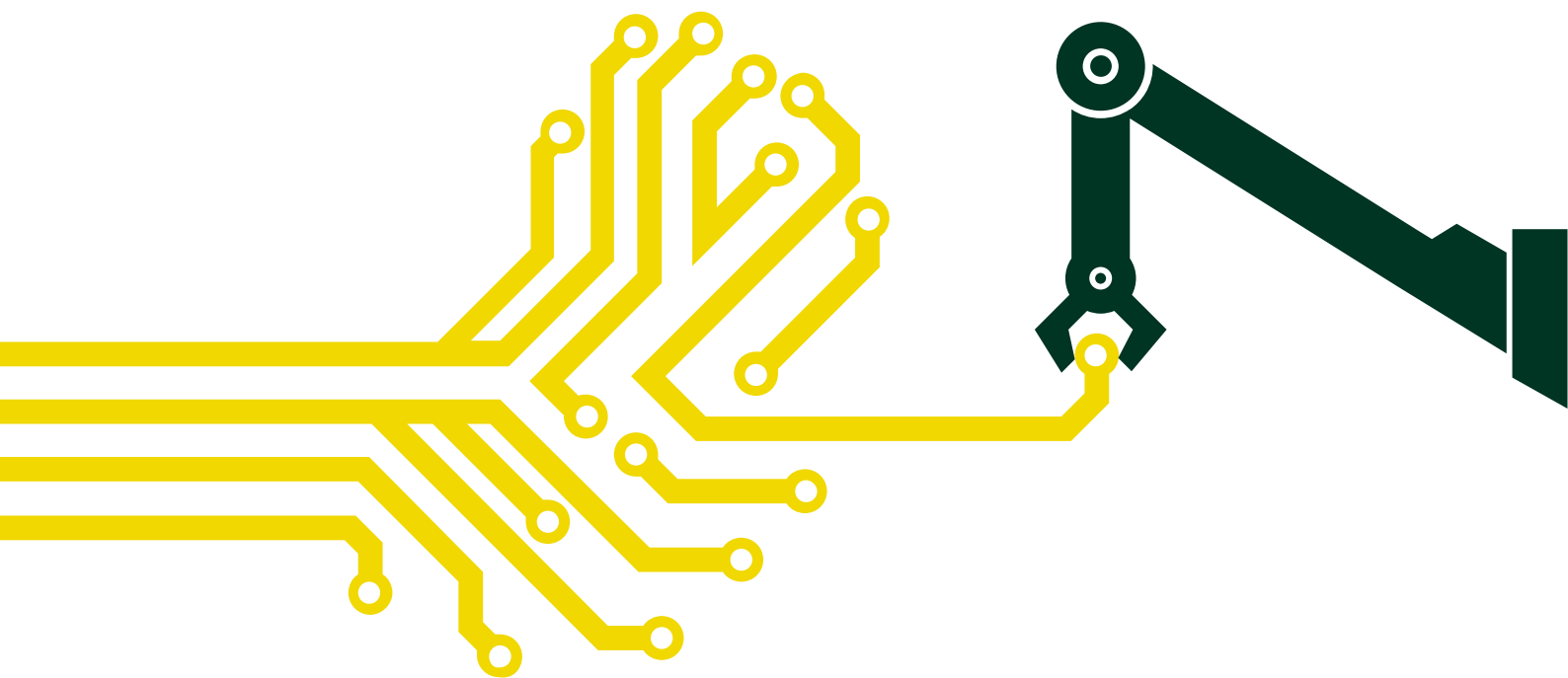
“Når fakturaen scannes ind, giver det mulighed for at få informationer i realtid, og dermed kan revisor yde kunden rådgivning i realtid om budgettering, risikostyring og indkøb, for når fakturaer kommer automatisk ind, kan revisor lave periodeafstemning hver dag og fortælle kunden præcis, hvad status er,” forklarer Mads Rebsdorf.

“Automatisering bliver en stor tendens i de kommende år. Brugen af e-conomic bliver væsentlig anderledes. Vi disrupter os selv.

Mads Rebsdorf
Visma e-conomic

“ Blandt nye teknologiske tiltag holder vi især øje med nye lønssystemer, da de er det næste, der kommer til at revolutionere markedet.

Johan Broberg Bindet, EY Online Office

Tidsbesparende

Fordelen ved automatisering er, at man slipper for at indtaste fakturaer. Og når fakturaerne skal bogføres, overtager machine learning igen. Systemet vælger selv, hvilke konti bilagene skal bogføres på eksempelvis ud fra, hvordan andre virksomheder i branchen gør. Efter betaling, som efterhånden kan klares automatisk i de fleste banker, skal kontoen afstemmes, hvilket også kan automatiseres ved hjælp af machine learning. At oprette, afsende, modtage, betale, bogføre og afstemme fakturaer er arbejdsgange, der ofte er meget tidskrævende for en virksomhed, så der vil kunne spares megen tid og undgås indtastningsfejl. Efterhånden som behovet for at indtaste data bliver mindre, flyttes flere funktioner over på mobiltelefonen, eksempelvis godkendelse af købsfakturaer og tidsregistrering på sager.

Sikkerhed frem for alt

Automatisering må ikke betyde, at der slækkes på datasikkerhed i form af pålidelig regi-

strering, opbevaring og brug af data. Visma e-conomic er meget opmærksom på, at revisor kan være bekymret for at miste noget af kontrollen, nu hvor man ikke selv indtaster oplysningerne. Med automatiseringen følger også muligheden for at bygge gode notifikationssystemer, så revisor kan følge med i, hvad der foregår.

“Hvis systemet er usikker på en faktura, bliver den ikke sendt videre, men trækkes ud som afviger, hvorefter bogholder eller revisor kan gennemgå den. Med machine learning får vi meget større mulighed for at fange mistænkelige mønstre med falske fakturaer og dermed undgå denne type snyd, så vi er meget komfortable med de nye muligheder, hvor revisoren skal forholde sig til, om der er afvigelser,” siger Mads Rebsdorf.

EY Online Office

Især SMV-virksomheder ser fordele i online-løsninger, når de skal have lavet regnskab, lyder erfaringen fra EY. Konsulenthuset har i de

seneste fire år opbygget forretningsenheden EY Online Office, der tilbyder en komplet digital løsning med e-faktura, netbank, løn, rapportering og budget, hvor alt er integreret med e-conomic. I dag er medarbejderstaben udvidet til i alt ti medarbejdere.

“Kunderne har taget godt imod EY Online Office. Vi hjælper dem med it-systemerne med det formål at effektivisere økonomiprocessen og lette den administrative drift. Vi benytter os af standardssystemer, for vi er ikke et softwareudviklingshus, men vi hjælper for eksempel udbydere som Visma e-conomic med at optimere løsningerne, fordi vi kender kunderne og deres behov,” siger manager Johan Broberg Binder.

EY tilbyder kunderne en ledelsesrapportering, som via nøgletal, grafer og eventuel supplerende rådgivning giver dem et online-overblik og beslutningsgrundlag. Som en del af EY Online Office er ledelsesrapporteringen gratis for kunden. •

C5 - Udskifte, beholde eller udvide? Skal, skal ikke?

Med “Quiink In” til C5 fjerner du manuelle/tidstunge papirgange med indkomne fakturaer, godkendelse og bogføring

Den gode gamle C5 (classic) har mange år på bagen, og Microsoft lader C5 gå planken ud om nogen år. Men C5 har aldrig været bedre, og sidder du med en C5, som er tilpasset og passer præcist til din virksomheds behov, så bør du nok læse videre her!

Hvad får du:

- Automatisk registrering/indlæsning af elektroniske fakturaer
- Match til indkøb/rekvisationer
- Workflow og godkendelse direkte i C5
- Mulighed for at registrere fra scanner og e-mail/PDF
- Automatisk bogføring i Indkøb, Kassekladde og Projekt
- Digitalt PDF opslag på ikke bare kreditorfakturaer men også øvrige finans- og kassebilag

Hmmm.
Sagde du
nul papir
i C5?

Hvad slipper du for:

- Indtastning af bilag
- At lede efter regninger, som ikke er godkendt eller betalt
- At arkivere fysisk papir i mapper
- Udskrivning/kopiering til sagsmapper etc.

Kontakt:

Christian Juhl Petersen InterConnect A/S
23 200 600 Sørupvej 29
cjp@interconnect.dk 5700 Svendborg

Priser fra 15.000,- ekskl. moms

- Inkl. installation, opsætning og gennemgang
- Understøttes af version 2008, 2010 og 2012
- Kræver VAR lag og Basisudvikling
- Fordel med Indkøbs-, Projekt- og Ordremodul

Se mere om “Quiink In” eller andre Quiinkmoduler på www.quiink.dk

Revisoransvarsforsikring

- få optimal dækning for kun 6.500 kr.

FSR – danske revisorer tilbyder en samlet forsikring, der dækker revisoransvar, rådgiveransvar, garanti og alment erhvervsansvar. Summen på forsikringen er på hele 2,5 mio. kr. per revisor med fuld sum for både erklæringer og rådgivning. Og hvis summen bliver opbrugt, fyldes den gratis og automatisk op igen.

Forsikringen omfatter bl.a.:

- Lovpligtig ansvarsforsikring med en årlig forhøjet sum på i alt 2,5 mio. kr.
- Årlig dækning for rådgiveransvar på op til 2,5 mio. kr.
- Gratis genopfyldning af sum efter skader
- Lovpligtig garanti på 500.000 kr.
- Almen erhvervsansvarsforsikring på 10 mio. kr.
- Mange andre fordele, herunder 10 års automatisk afløbsforsikring

God pris og enkel at tegne

Forsikringen koster årligt ned til 6.500 kr. for hver godkendt revisor, der er ansat i din virksomhed. Er du Inhouse-revisor, er den årlige præmie kun 1.900 kr.

Det er nemt at tegne forsikringen. Udfyld nogle få oplysninger på www.fsrfor sikring.dk, vælg den ønskede selvrisiko og godkend præmien. Få minutter senere modtager du forsikringspolice på mail direkte fra forsikringsmægleren Marsh McLennan, der varetager salg og præmieopkrævning.

Få mere information om forsikringen på www.fsrfor sikring.dk eller kontakt Marsh på telefon **4595 4670**.

DANSKE
REVISORER

FSR*

INSPI

FAGLIGT NYT INDEN FOR REVISION, SKAT,
REGNSKAB OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

/ FAGLIGE UDKLIP

MOMS & AFGIFTER FRITZ SØRENSEN, MOMS- OG AFGIFTSKONSULENT, DELOITTE

BETINGELSE FOR GODTGØRELSE AF ELAFGIFTEN

Den såkaldte "Engrosmodel" trådte i kraft den 1. april 2016. Den har til hensigt at pålægge elhandelsvirksomhederne nogle krav til faktureringen til kunderne.

Disse regler har også fået betydning for de enkelte virksomheders adgang til godtgørelse af elafgift generelt. Nu er det et krav, for at en virksomhed kan få godtgjort elafgiften, at fakturaen vedrørende købet af el omfatter køberens CVR-nummer. Desuden skal køberens CVR-nummer også fremgå af den købskontrakt, der foreligger mellem elleverandøren og de enkelte elkunder.

Udlejere af erhvervslejemål, der viderefakturerer el, bliver også berørt af disse regler. Her er der ligeledes krav om, at købers/lejers CVR-nummer fremgår af fakturaen fra udlejer til lejer vedrørende elforbruget. Ydermere skal lejers CVR-nummer også fremgå af lejekontrakten, for at lejer kan få godtgørelse af elafgiften.

Der er fortsat krav om, at udlejere og andre elleverandører skal oplyse omfanget af den leverede el, hvoraf der kan godtgøres afgift mindst én gang årligt.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at man som lejer er medforpligtet til at tjekke,

hvorvidt udlejer har de nødvendige oplysninger, således at udlejer kan udstede en korrekt faktura. Det er klart, at det også er i lejers interesse, at fakturaen er korrekt, således at lejer har adgang til godtgørelse af elafgiften.

Ovenstående regler ændrer ikke ved de almindelige regler for godtgørelse af elafgiften, men giver alene yderligere krav til godtgørelse generelt. •

Anders Thinggaard Christiansen studerer til statsautoriseret revisor og er audit manager hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af finansielle virksomheder.

CSR: Nye regler til rapportering vedrørende blandt andet miljøforhold, sociale forhold og antikorruption

Ismaeel Rasul studerer cand.merc.aud. og er audit senior hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af større produktions- og handelsvirksomheder, herunder børsnoterede virksomheder.

Tekst / **Anders Thinggaard Christiansen og Ismaeel Rasul**, *Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab*

INDLEDNING

I maj 2015 vedtog Folketinget en ændring af reglerne vedrørende krav om virksomhedernes CSR-rapportering. Vedtagelsen af de nye regler sker som led i implementeringen af EU's nye regnskabsdirektiv 2013/34/EU vedrørende rapportering om ikke-finansielle oplysninger. De nye regler er opstået som følge af EU's fortsatte fokus på, at en detaljeret CSR-rapportering har en afgørende betydning for bæredygtigheden, konkurrencedygtigheden og innovationen hos virksomhederne og økonomien i EU.

- Virksomhederne: CSR-rapportering giver indblik i og bidrager til øget fokus på virksomhedernes forretningsprocesser om blandt andet risikostyring, kunderelationer og HR-styring, hvorved disse styrkes, og eventuelle konkurrencefordele relateret hertil identificeres.
- Samfundet (stakeholders): CSR-rapportering er med til at bidrage til øget gennemsigtighed og transparens af virksomhedernes interne og eksterne forhold, som vurderes at være særlige væsentlige for stakeholders. Det er med til at skabe tryghed og sikre virksomhederne over for slutbrugerne, idet virksomhederne i højere grad kan stå inde for alle processer i produktets livscyklus.

BESKRIVELSE AF DE NYE REGLER
Hvem er omfattet, og hvornår træder reglerne i kraft?

Reglerne for CSR-rapportering findes i årsregnskabslovens § 99 a. Implementeringen af de nye regler for de danske virksomheder sker i forskellige intervaller, idet ændringsvedtagelserne er udrullet med forskellige ikrafttrædelsesdatoer afhængigt af virksomhedernes størrelse.

Der sondres mellem følgende:

- Store virksomheder i regnskabsklasse C og virksomheder i regnskabsklasse D med mindre end 500 ansatte.

Disse virksomheder er underlagt en 'mini-implementering' af de nye regler gældende for regnskabsår, der begynder 1. januar 2016 eller senere. Mini-implementeringen består i, at der skal rapporteres om CSR efter de gamle regler med tilføjelse af rapportering om miljøforhold, hvis virksomheden har politikker herfor.

For regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere, skal der oplyses om samtlige nye CSR-forhold, som beskrevet nedenfor.

- Virksomheder i regnskabsklasse D med 500 ansatte eller flere.

Disse virksomheder er underlagt fuld implementering af de nye regler gældende for regnskabsår, der begynder 1. januar 2016 eller senere.

Hvilke yderligere rapporteringskrav medfører de nye regler?

Virksomhederne skal som noget nyt forholde sig til følgende fire politikområder:

1. Miljøforhold

2. Sociale forhold og medarbejderforhold
3. Antikorruption og bestikkelse
4. Virksomhedens forretningsmodel.

Endvidere skal virksomhederne angive oplysninger om de væsentligste risici i relation til deres forretningsaktiviteter, som indebærer en særlig risiko for negativ påvirkning af de fire nævnte politikområder ovenfor. Der skal herunder gives oplysninger om, hvordan virksomhederne håndterer de pågældende risici. Disse oplysninger skal gives individuelt for hvert politikområde.

Såfremt virksomhederne har implementeret relevante "due diligence"-processer (det vil sige processer for rettidig og nødvendig omhu) skal disse også beskrives. Det samme gælder for eventuelle ikke-finansielle nøglepræstationsindikatorer (KPI'er), som er relevante for specifikke forretningsaktiviteter hos de enkelte virksomheder.

I modsætning til de gamle regler er det fremadrettet ikke længere tilstrækkeligt blot at anføre, at der ikke er politikker for samfundsansvar. Der skal nu oplyses om årsagerne til, at der ikke er politikker for hvert enkelt af de anførte politikområder.

Der er ikke ændringer i relation til udarbejdelse af redegørelsen for koncernregnskaber, hvor det er tilstrækkeligt, at oplysningerne gives for koncernen som helhed.

Der er ligeledes ikke ændringer i relation til undtagelsesbestemmelsen for datterselskaber. En dattervirksomhed, som indgår i en koncern, kan undlade at medtage oplysningerne i sin ledelsesberetning, hvis modervirksomheden opfylder oplysningskravene.

Sammenholdelsen af de gamle og nye regler kan skitseres således:

POLITIKOMRÅDE/FORHOLD	GAMLE REGLER	NYE REGLER
Kort beskrivelse af virksomhedens forretningsmodel.		X
Oplysning om virksomhedens politikker for samfundsansvar, herunder om eventuelle standarder, retningslinjer eller principper for samfundsansvar, som virksomheden anvender.	X	X
Miljøforhold.		X
Klimapåvirkning.	X	X
Sociale forhold og medarbejderforhold.		X
Menneskerettigheder.	X	x
Antikorruption og bestikkelse.		X
Oplysning om, hvordan politikkerne omsættes til handling.	X	X
Eventuelle implementerede ”due diligence”-processer (det vil sige processer for rettidig og nødvendig omhu).		X
Oplysning om de væsentligste risici i relation til virksomhedens forretningsaktiviteter, som indebærer en særlig risiko for negativ påvirkning af de ovenfor nævnte områder. Der skal herunder gives oplysning om, hvordan virksomheden håndterer de pågældende risici, og disse oplysninger skal gives for hvert ovenstående politikområde.		X
Eventuelle ikke-finansielle nøglepræstationsindikatorer (KPI’er), som er relevante for specifikke forretningsaktiviteter.		X
Oplysning om resultater opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar i regnskabsåret og forventninger til arbejdet fremover.	X	X
Eventuel oplysning om manglende politikker for samfundsansvar.*	X	X

* Efter de nye regler er det ikke tilstrækkeligt at anføre, at der ikke er politikker for samfundsansvar. Der skal tillige oplyses om årsagerne hertil for hvert enkelt af de anførte områder.

RESPONS FRA ERHVERVSLIVET

Selvom implementeringen af den nye årsregnskabslov i 2015 primært medfører lempelser for rapporteringskravene til virksomhederne, er der omvendt stillet øget krav til rapportering om CSR-arbejde. En undersøgelse fra PwC¹ foretaget i 2015 i sammenhæng med implementeringen af de nye regler viser, at 64 procent af de adspurgte virksomheder foretrækker det gamle niveau af regler for CSR-rapportering, samt at 64 procent af de adspurgte ikke vurderer, at de gennemførte lempelser de seneste år er en væsentlig lempelse for omkostningsbyrden hos virksomhederne.

CSR-ekspert fra Deloitte, Marie Voldby, som til daglig rådgiver virksomheder i forbindelse med CSR-afrapportering, fortæller, at de børsnoterede virksomheder og virksomheder, som har tiltrådt UN Global Compact, typisk i forvejen har implementeret processer og følger op på deres resultater på de respektive politikområder, fordi det indgår som en væsentlig del af deres risikobilede og arbejde med nøgleleverandører. En række virksomheder supplerer de lovpligtige informationer med andre emner såsom oplysninger om skattepolitik eller deres positive bidrag til FN's bæredygtighedsmål. For dem er de nye lovkrav derfor mest en konso- lidering af det arbejde, de allerede gør.

Uden for Danmarks grænser stiger kravene til transparens af virksomheders forhold også. Udover EU-reglerne har for eksempel Storbritannien indført regler om rapportering om tvangsarbejde eller ”modern slavery” hos underleverandører, som også danske virksomheder med aktiviteter i landet er berørt af, og nye regler om redegørelse

for skattepolitik indføres fra 2017. Man må derfor forvente, at det er en tendens, der fortsætter.

Løsningen på byrdeudfordringen kan være at finde i metoder til rapportering, så der fortsat fokuseres på væsentlighed, og således at de digitale kommunikationsmuligheder anvendes i videst muligt omfang til gavn for både virksomheder og det omgivende samfund. •

NOTE

1 <http://www.pwc.dk/da/presse/meddelelser/2015/nye-regler-csr-rapportering.html>

Hans Peter Lindegård Buhrkal er partner i EY og uddannet statsautoriseret revisor med mere end 10 års erfaring i rådgivning af selskaber indenfor IFRS.

INTRODUKTION TIL DEN KOMMENDE REGNSKABSMÆSSIGE BEHANDLING AF LEASING UNDER IFRS 16

Tekst / **Hans Peter Lindegård Buhrkal**, Partner, og **Cecilie T. Wendt**, Consultant, EY Financial Accounting Advisory Services

International Accounting Standards Board (IASB) har udgivet en ny standard, IFRS 16, omhandlende den regnskabsmæssige behandling af leasing for såvel leasingtagere som leasinggivere.

Den nye standard kræver, at leasingtagere indregner alle leasingaftaler – bortset fra visse valgfrie undtagelser – i balancen som et aktiv og en tilhørende leasingforpligtelse. Formålet med ændringerne i den regnskabs-

mæssige behandling har særlig været at skabe en større sammenlignelighed mellem de virksomheder, der lejer driftsaktiver med de virksomheder, der ejer driftsaktiver.

IFRS 16 vil dermed have vidtrækkende konsekvenser på tværs af alle brancher. Dette skyldes, at leasingtagere i dag sondrer mellem finansiell leasing (behandles som et finansieret køb og indregnes i balancen) eller operationel leasing (behandles som en serviceydelse/gensidigt bebyrdende aftale og oplyses alene som en forpligtelse i noterne). Eksempelvis estimeres C20- virksomheder til at have minimum 130 millioner kroner i leasingforpligtelser, der ikke fremgår af virksomhedernes balancer¹.

Omvendt bibeholdes den nuværende model for leasinggivere, der dermed fortsat skal klassificere leasingaftaler som henholdsvis finansiell og operationel leasing i overensstemmelse med de nuværende IAS 17-principper; i al væsentlighed vil leasinggivers regnskaber derfor ikke ændre sig. Artiklen fokuserer på den regnskabsmæssige behandling hos leasingtager.

IFRS 16 træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere. Førtidssimplementering er tilladt, når standarden bliver godkendt i EU, forudsat at virksomhederne også har implementeret den seneste omsætningsstandard, IFRS 15 *Revenue from Contracts with Customers*.

Cecilie T. Wendt er consultant i EY og uddannet MSc. Economic Policy fra University College London og arbejder med rådgivning af selskaber indenfor IFRS og leasing.

DEN NYE STANDARD VIL I VÆSENTLIGT OMFANG ÆNDRE PÅ KP'ER

EFFEKT PÅ BALANCEN

	IAS 17		IFRS 16
	Finansielle leases	Operationelle leases	Alle leases
Aktiver		—	
Forpligtelser			
Ikke balanceførte ("off balance sheet") rettigheder/forpligtelser	—		—

EFFEKT PÅ RESULTATOPGØRELSEN

	IAS 17		IFRS 16
	Finansielle leases	Operationelle leases	Alle leases
Omsætning			
Driftsomkostninger	—	Lease omkostning	—
EBITDA		—	
Afskrivninger	Afskrivninger	—	Afskrivninger
Resultat af primær drift			
Finansieringsomkostninger	Rente		Rente
Resultat før skat			

* IASB – IFRS16 Effect Analysis

EFFEKT PÅ PENGESTRØMSOPGØRELSEN

	IAS 17		IFRS 16
	Finansielle leases	Operationelle leases	Alle leases
Pengestrømme fra driftsaktivitet	—		Rente
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet			Afdrag

*Bemærk at renten i pengestrømsopgørelsen er et valg af praksis.

Forfatternes hensigt med denne artikelserie er at give et overblik over den regnskabsmæssige behandling af leasing, herunder for hvilke transaktioner, der opfylder den nye definition af en leasingaftale. Artikelserien vil behandle følgende emner:

- Introduktion til bestemmelserne i IFRS 16
- Belysning af den efterfølgende måling af leasingaktiv og forpligtelse samt andre særlige forhold
- Belysning af overgangsbestemmelser samt særlige overvejelser relateret til overgangen.

ANVENDELSESOMRÅDE

I lighed med den nuværende leasingstandard, IAS 17, omfatter IFRS 16 kun aftaler om leasing af materielle aktiver for eksempel produktionsanlæg, driftsmidler og ejendomme. IFRS 16 omfatter derimod ikke aftaler om leasing af immaterielle aktiver, eksempelvis:

- Leasingaftaler for efterforskning eller brug af mineraler, olie, naturgas og lignende ressourcer
- Leasingaftaler for biologiske aktiver
- "Service concession arrangements"
- Licenser til "intellektuel ejendomsret", udstedt af leasinggiver
- Leasingtagers rettigheder under visse licensaftaler (for eksempel film og videooptagelser).

Selvom overstående eksempler på leasing af immaterielle aktiver ikke er omfattet af IFRS 16, er det dog frivilligt at anvende IFRS 16 på disse aktiver.

HVORDAN IDENTIFICERER MAN EN LEASINGAFTALE?

I lighed med den gældende IAS 17 skal virk-

somheder sondre mellem aftaler, der repræsenterer en ret til brug af et aktiv og en serviceaftale. Dette vedbliver at være en fin balancegang som følge af, at aftaler regnskabsmæssigt kan anses som værende leasingaftaler, uden at disse kontraktuelt er benævnt som værende leasing.

I modsætning til de nuværende regler har IASB dog indsnævret begrebet leasing, idet leasingtager i modsætning til tidligere skal have mulighed for at bestemme over brugen af aktivet. For at blive identificeret som en leasingaftale kræver IFRS 16, at aftalen opfylder følgende to betingelser:

- Et separat aktiv skal kunne identificeres;
- Leasingtager skal have retten til at kontrollere brugen af det identificerede aktiv.

Det første kriterie er uændret i forhold til det nuværende regelsæt, idet et identificeret aktiv kan være et enkeltstående aktiv eller en del af et aktiv. Sidstnævnte kræver, at den leasede del kan separeres, såsom en etage i en bygning. Omvendt vil en kontrakt for køb af en uspecificeret del af kapaciteten af et fiberoptisk kabel ikke kunne identificeres særskilt, og dermed vil en sådan kontrakt ikke opfylde kravet om et identificeret aktiv.

KRITERIE 1: IDENTIFICERET AKTIV

Leasingaftalen indeholder et identificeret aktiv, hvis følgende to kriterier begge er opfyldt:

- Aktivet er identificeret direkte i kontrakten eller identificeret implicit på det tidspunkt, aktivet er til rådighed;
- Leasinggiver har ikke retten til at ombytte

aktivet i leasingperioden, og der er substans bag denne ret.

Leasinggiver har ikke retten til at ombytte aktivet, hvis følgende to kriterier begge er opfyldt:

- Leasinggiver har ikke en praktisk mulighed for at bytte aktivet ud;
- Leasinggiver har ikke en økonomisk fordel ved at foretage ombytningen.

Det er forfatternes erfaring, at leasinggivers eventuelle formelle ombytningsret sjældent resulterer i en konklusion om, at aftalen ikke er en leasingaftale. Dette skyldes, at det oftest ikke vil være økonomisk rentabelt eller praktisk muligt for leasinggiver at ombytte aktivet.

Hvis virksomheden konkluderer, at aftalen giver retten til at anvende (outputtet fra) et specifikt aktiv, skal virksomheden kunne kontrollere brugen af aktivet i brugsperioden.

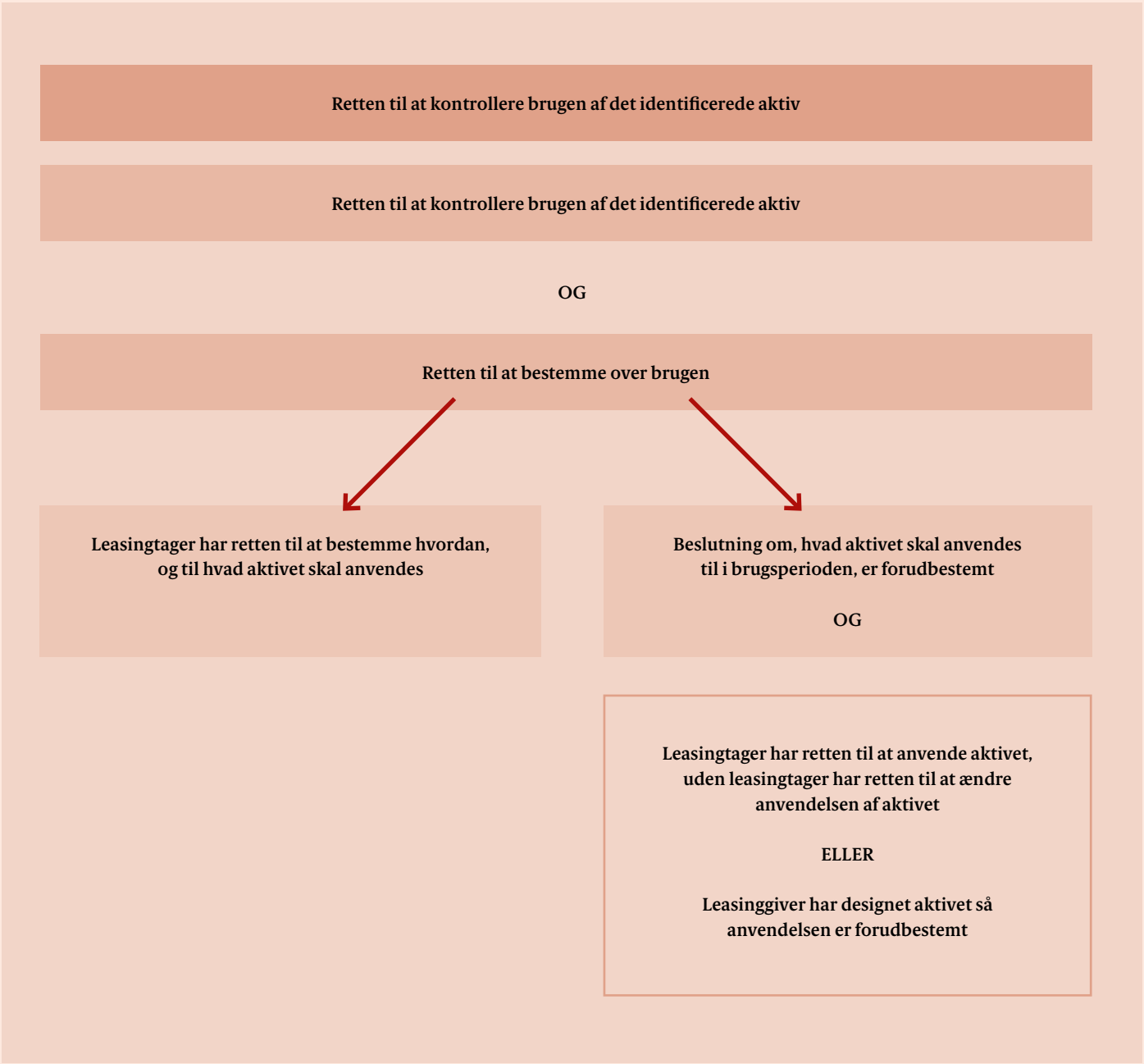
KRITERIE 2: RETTEN TIL AT KONTROLLERE BRUGEN AF DET IDENTIFICEREDE AKTIV

Vurderingen af, om leasingtageren har retten til at *kontrollere* brugen af det identificerede aktiv, er baseret på, om leasingtager i brugsperioden har både:

1. Retten til at *opnå stort set alle de økonomiske fordele* fra brugen af det identificerede aktiv;
2. Retten til at *bestemme over brugen* af det identificerede aktiv (det vil sige, hvordan og til hvilket formål aktivet bruges).

Figuren på modsatte side opsummerer de bestemmelser, der indgår i vurderingen af, om leasingtager har retten til at kontrollere brugen af det identificerede aktiv.

FIGUR 1: RETTEN TIL AT KONTROLLERE BRUGEN AF DET IDENTIFICEREDE AKTIV

Ved vurderingen af leasingtagers rettigheder til at bestemme over brugen af aktivet kan det vurderes, om leasingtager har ret til at bestemme følgende:

- Hvad der produceres med aktivet (for eksempel om leasingtager ville bruge en container til opbevaring eller transport)
- Hvornår det produceres (for eksempel hvad tid på dagen kraftværket er i gang)
- Hvor det produceres (for eksempel hvor udstyret bruges, eller hvor skibet skal sejle)
- Om der produceres på aktivet, og hvis ja, hvor meget der produceres (for eksempel hvor meget der skal produceres i et kraftværk).

Eksempler på aftaler, der ikke giver leasingtager mulighed for at påvirke, *hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes*, er rettigheder alene begrænset til drift eller vedligeholdelse af aktivet.

Selvom det er forventningen, at virksomheder relativt let kan foretage vurderingen af klassifikationen af aftalerne for de fleste kontrakter, kan vurderingen for visse typer af kontrakter være vanskelige i praksis. Dette gælder særligt kontrakter om levering af en service eller et givent fysisk aktiv. Eksempelvis en detailkædes anvendelse af vognmænds lastbiler, hvor

- Leasinggiver skal stille en kapacitet til rådighed for leasingtager, som har lastbilerne under sin direkte instruktion i relation til transport af varer, men hvor leasinggiver har begrænset eller ingen om-

- bytningsret. I dette tilfælde vil aftalen formentlig være en leasingaftale, da leasingtager kan bestemme over aktivet.
- Leasinggiver skal stille en kapacitet til rådighed til leasingtager, som instruerer leasinggiver i afhentnings- og afleveringssted, men hvor leasinggiver bestemmer over anvendelsen af lastbilerne til opgaven. I dette tilfælde vil aftalen formentlig ikke være en leasingaftale, da leasingtager ikke kan bestemme over aktivet.

Omvendt er rene lejemål af butikker typisk simpelt at vurdere. Uagtet virksomhedernes nuværende vurderinger bør virksomheder dog foretage en vurdering af leverandøraftaler for at vurdere, om disse er eller indeholder en leasingaftale.

REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING AF LEASING FOR LEASINGTAGER
Den nye regnskabsstandard kræver, at alle leasingaftaler – med visse frivillige undtagelsesmuligheder – indregnes i balancen. Leasingtager skal derfor indregne forpligtelsen til at betale leasingydelsen samt et tilhø-

rende såkaldt "right-of-use" aktiv for brug af det underliggende aktiv i lejeperioden.

Forpligtelsen måles til nutidsværdi af lejebetalingen over lejeperioden. Ved første indregning skal "right-of-use" aktivet måles til en værdi svarende til forpligtelsen, justeret for forudbetalinger og lejers direkte omkostninger i forbindelse med indgåelse af kontrakten (såsom provisioner).

Særligt nutidsværdien af leasingbetalingerne er bestemmende for størrelsen af aktivet og forpligtelsen, som skal indregnes i balancen og samtidig oftest behæftet med usikkerheder i relation til lejeperiodens længde, de leasingbetalinger der skal indgå og fastsættelse af diskonterings-sats.

Leasingbetalingerne udgør de minimumsbeløb, som leasingtageren skal betale i lejeperioden. Som anført ovenfor skal betaling for serviceelementer eller andre ydelser fra leasinggiveren udskilles leasingbetalingerne og indregnes som en omkostning i takt med, at leasingtager bruger ydelserne.

	"Right-of-use" aktiv	Forpligtelse
PV af leasingbetalinger	✓	✓
Forudbetalinger	✓	X
Direkte omkostninger	✓	X
Serviceelementer	X	X

EKSEMPEL 1: REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING AF LEASING FOR LEASINGTAGER				
	INDGÅELSE	År 1	År 2	År 3
Kontantbetalinger		240.000	246.000	252.120
Resultatopgørelsen:				
Afskrivninger		227.850	227.850	227.850
Rente		29.394	18.480	6.696
Leasingomkostninger i alt		257.244	246.330	234.546
IAS 17 leasingomkostning		246.040	246.040	246.040
Forskel i leasingomkostninger efter IFRS 16 og IAS 17		17.244	330	-17.574
Balancen:				
Leasingaktivet	683.550	455.700	227.850	0
Leasingforpligtelse	683.550	482.944	245.425	0
Egenkapital		-257.244	-503.574	-738.120

EFFEKT PÅ PENGESTRØMSOPGØRELSEN ÅR 1			
Pengestrømsopgørelsen:		IAS 17	IFRS 16
Pengestrømme fra drift		(240.000)	–
Renteudbetalinger		–	(29.394)
Pengestrømme fra driftsaktivitet		(240.000)	(29.394)
Tilbagebetaling af gæld			(210.606)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet			(210.606)

Det skal dog bemærkes, at leasingtageren har mulighed for at vælge, som ”practical expedient”, at inkludere serviceelementer i leasingbetalingen.

Som følge af, at det er minimumsbeløbet, der skal indregnes i balancen, skal leasingtag-er alene medtage faste leasingbetalinger og ikke variable leasingbetalinger. Variable leasingbetalinger vil eksempelvis være betaling-er baseret på omsætning, produktion, ud-nyttelse eller lignende. Det skal bemærkes, at inflationsreguleringer vil være en variabel betaling, med undtagelse af en eventuel mi-nimumsregulering for inflation, indtil lejen reguleres.

Ved fastsættelse af lejeperioden skal leasing-tager tage højde for såvel forlængelsesoptio-ner som opsigelsesoptioner. Optionerne til at forlænge og opsigse lejeaftalen skal med-tages ved fastsættelse af lejeperioden, når leasingtager med rimelig sikkerhed (”rea-sonably certain”) vil udnytte optionen. Det skal bemærkes, at leasingtager løbende skal revurdere lejeperioden.

Indregning og måling af såvel leasingakti-vet og leasingforpligtelsen beror dermed på væsentlige estimater, hvilket medvirker til kompleksitet og potentielt manglende sam-menlignelighed mellem selskaber.

UNDTAGELSER FOR INDREGNING AF LEASINGKONTRAKTER
IFRS 16 indeholder en mulighed for at und-lade indregning af følgende leasingaftaler i balancen:

- Kortfristede kontrakter (kontrakter med løbetid på under 12 måneder)

- Leasingaktiver med en lav værdi (såkaldt ”low value assets”).

For kontrakter med løbetid på under 12 måneder kan leasingtager vælge ikke at ba-lanceføre leasingaktivet og leasingforplig-telsen. I stedet skal leasingtager skrive om leasingaftalerne i noterne som under de nu-værende regler for operationelle leasingaf-taler. Dette valg kan foretages for hver type af aktiv.

Leasingtager har tilsvarende mulighed for at vælge ikke at balanceføre leasingaktiver med en lav værdi, dog skal dette valg tages for hvert enkelt leasingaktiv. IASB har indikeret, at aktiver med en lav værdi skal forstås som aktiver med en værdi under niveauet USD 5.000. Beløbet relaterer sig til underliggende aktiv – og ikke værdi af leasingkontrakt. Mu-ligheden følger ikke øvrige væsentlighedsni-veau, men kan anvendes uanset antallet af kontrakter med ”low value assets”.

EKSEMPEL 1: REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING AF LEASING FOR LEASINGTAGER
I december 2016 lejer selskab Y en butik i tre år fra den 1. januar 2017. Den årlig leje ud-gør 240.000 kroner og indeksreguleres årligt den 1. januar med 2,5 procent. Der er ingen forlængelses- eller opsigelsesoptioner. Le-delsen har vurderet, at renten skal være fem procent baseret på gældende markedsvilkår.

Som illustreret i eksempel 1 medfører IFRS 16 en betydelig ændring af såvel EBITDA, EBIT og nettorentebærende gæld. Endvidere vil ændringen fra den lineære indregning af minimumsleasingbetaling i IAS 17 til akti-veringen af leasingbetalingerne have en ne-gativ påvirkning af såvel resultatopgørelsen

som egenkapitalen. Dette skyldes, at rente-omkostningerne er højest i begyndelsen af leasingperioden og reduceres i takt med, at gælden afdrages.

IFRS 16 medfører ikke en ændring af den to-tale pengestrøm. Som illustreret i eksempel 1 reduceres pengestrømme fra driftsaktivitet (”operating cash outflows”) samt en stigning i pengestrømme fra finansieringsaktivitet (”financing cash outflows”). I modsætning til IAS 17 skal tilbagebetalinger på alle leasing-forpligtelser inkluderes i pengestrømme fra finansieringsaktivet.

OVERGANGSREGLER
IFRS 16 træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019. Førtidsimplemen-tering er tilladt, forudsat at virksomhederne også har implementeret den seneste omsæt-ningsstandard, IFRS 15 *Revenue from Contra-cts with Customers*.

IFRS 16 har følgende implementerings-muligheder gældende for eksisterende leasingaftaler ved overgangen til den nye standard:

- Implementering med fuld tilbagevir-kende kraft (såkaldt ”full retrospective approach”): implementeringsåret og sam-menligningsåret tilrettes fuldt ud i for-hold til IFRS 16
- Simplificeret model (såkaldt ”simple mo-dified approach”) med følgende to mulig-heder for indregning af leasingaktivet (så-kaldt ”right-of-use asset”):
 - Aktivet opgøres til samme værdi som leasingforpligtelsen
 - Aktivet opgøres med tilbagevirkende kraft (den tilbageværende regnskabs-

mæssige værdi afhænger af, hvad der ville være afskrevet på aktivet, hvis det fra starten havde været opgjort efter IFRS 16).

I modsætning til ”full retrospective appro-ach” er der ikke tilpasning af sammenlig-ningstal under den simplificerede model, hvilket betyder, at der i overgangsåret ikke vil være sammenlignelighed.

Overgangsreglerne vil blive uddybet i en kommende artikel.

Afslutning
Overgangen fra den nuværende leasingstan-dard, IAS 17, til IFRS 16 vil medføre en bety-delig ændring af virksomhedernes nøgletal, herunder den finansielle gearing. Herudover kræver standarden, at virksomheder udøver betydelige skøn over faktorer som løbetid, leasingbetalinger og rentesatser, ligesom virksomhederne skal tage stilling til anven-delsen af frivillige undtagelsesbestemmelser med videre. De betydelige skøn kan med-føre en øget kompleksitet i anvendelsen af standarden og kan medføre, at den tilsigtede sammenlignelighed mellem virksomhed-erne reduceres. •

NOTE

¹ Baseret på en analyse af 2014 Årsrapporter for C20 virksomheder

Jesper Bo Pedersen er Manager, cand. merc. aud hos EY i København. Han arbejder til daglig som revisor for små og mellemstore revisionsvirksomheder.

Hvordan er reglerne om nedtagnings- og reetableringsforpligtelser?

Tekst / **Jesper Bo Pedersen**
manager og Cand.merc.aud, EY

I forbindelse med indgåelse af lejeaftaler påtager mange virksomheder sig en forpligtelse enten til at nedtage de opsatte aktiver eller til at reetablere det lejede ved ophør af lejeaftalen. Det er derfor vigtigt, at virksomhederne og de tilknyttede revisorer gennemgår lejeaftalerne for sådanne forpligtelser, da de vil påvirke årsregnskabet.

Det er ikke altid sådan, at der opstår en nedtagnings- eller reetableringsforpligtelse ved indgåelse af en lejeaftale. Det afhænger af den enkelte lejeaftale og de faktiske omstændigheder, herunder for eksempel hvad udlejer har forlangt. Oftest dækkes de fleste reetableringsomkostninger af depositummet, da omkostningerne primært udgøres af maling og slibning af gulve, men da det blot er et skøn, så skal der fortsat være en vurdering af forpligtelsen, når aftalen indgås.

Der skal skelnes mellem vedligeholdelsesomkostninger og omkostninger til reetablering, når aftalen og forpligtelsen skal vurderes. Vedligeholdelse skal indregnes løbende i resultatopgørelsen, i takt med at omkostningerne afholdes. Løbende rengøring og udbedring af skader kan derfor ikke modregnes i reetableringsforpligtelsen, ligesom der ikke

kan ske aktivering heraf. Reetableringsforpligtelsen realiseres først ved fraflytning.

Nedenfor er oplistet et par praktiske eksempler på nedtagnings- eller reetableringsforpligtelser:

- Omkostninger til nedtagning af særlige indretninger i lejede lokaler, herunder for eksempel produktionsudstyr i kemiindustrien.
- Omkostninger til reetablering af lokaler ved fraflytning, herunder for eksempel maling, slibning af gulve og lapning af huller i væggene. Dette vil formentlig være tilfældet i langt de fleste lejede butikslokaler.
- Nedtagning af vindmøller og reetablering af jorden, hvorpå disse har stået, herunder for eksempel betonfundamentet i jorden.
- Bortskaffelse af forurennet jord.

Den første indregning af omkostninger knyttet til nedtagning eller reetablering skal ske i balancen som en hensat forpligtelse og indregnes til kostpris. Modposten til forpligtelsen er direkte på det tilknyttede aktiv, hvorefter dette afskrives i henhold til virksomhedens regnskabspraksis – dog maksimalt over lejemålets aftalte løbetid. En eventuel forskel mellem nutidsværdien og forpligtelsen ved realiseringen indregnes som en renteomkostning over lejeaftalens løbetid.

I forbindelse med eventuelle flytninger af aktivet kan omkostninger hertil ikke indregnes som et aktiv eller en hensat forpligtelse, da de ikke opfylder definitionen herfor.

HVIS REETABLERINGSFORPLIGTELSEN IKKE KAN OPGØRES PÅLIDELIGT, HVAD SÅ?

I forhold til især reetableringsforpligtelser kan det være svært at måle pålideligheden heraf, når forpligtelsen skal indregnes. Der skal derfor ses på lejeaftalens betingelser, herunder tidsrammen for det lejede. Hvis der er tale om en begrænset lejeperiode, så er sandsynligheden for at kunne opføre forpligtelsen pålideligt, alt andet lige, større, end hvis der er tale om en ubegrænset lejeaftale. Hvis lejeaftalen er ubegrænset, vil det i praksis være svært at opføre forpligtelsen nøjagtigt, førend lejemålet opsiges eller fraflyttes. I sådanne tilfælde skal hensættelsen ikke indregnes, før det er aktuelt og kan måles pålideligt. Hvis reetableringsforpligtelsen er reel, og der vil være træk på økonomiske ressourcer, når denne realiseres, så skal de i stedet oplyses som en eventualforpligtelse. Oplysningen skal medtages på lige vilkår som almindelige lejeforpligtelser i noten for eventualforpligtelser.

HVAD MED SKATTEN?

De nærmere skatteregler behandles ikke i denne artikel, men det skal bemærkes, at disse altid skal overvejes, herunder særligt udskudt skat. •

/ FAGLIGE UDKLIP

MOMS & AFGIFTER FRITZ SØRENSEN, MOMS- OG AFGIFTSKONSULENT, DELOITTE

FORLYSTELSER – GODTGØRELSE AF ELAFGIFT

En række virksomheder har ikke haft adgang til godtgørelse af elafgift efter reglerne for procesenergi. Der er tale om følgende virksomheder:

- Advokater
- Arkitekter
- Bureauer (blandt andet vagtbureauer og ægteskabsbureauer)
- Forlystelser, herunder teaterforestillinger, biografforestillinger med videre
- Landinspektører
- Mæglere
- Reklame
- Revisorer
- Rådgivende ingeniører.

Per 1. januar 2017 kan forlystelser nu få godtgjort elafgift efter procesreglerne, mens de øvrige virksomheder fortsat ikke kan.

Forlystelser dækker over en række aktiviteter, såsom sommerlande, tivolier, revyer samt teaterforestillinger og biografforestillinger, hvor de sidstnævnte er direkte nævnt i ovenstående. De nye muligheder omfatter også hoppeborge og vandlande med videre.

Denne lovændring har stor betydning for mange af de virksomheder, der er omfattet heraf. Sommerlande og vandlande med vi-

dere har stort elforbrug, og ved nu at kunne få godtgørelse for deres proces bliver deres omkostninger til el således markant reduceret.

For at de berørte virksomheder kan få den optimale godtgørelse af elafgiften, er det vigtigt, at der er styr på fordelingen af elforbruget til henholdsvis procesenergi (lys, drift af aktiviteterne med videre) og rumopvarmning, opvarmning af brugsvand eller komfortkøling. •

/ FAGLIGE UDKLIP

JURA THOMAS BØGEDAL KRISTIANSEN, ADVOKAT, BECH-BRUUN

BETINGET LOVLIGGØRELSE AF LÅN TIL KAPITALEJERE, LEDELSESMEDLEMMER MED FLERE

I dag må et kapitalselskab som udgangspunkt ikke yde lån til selskabets kapitalejere og ledelsesmedlemmer, kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabets moderselskab med flere. Erhvervs- og Vækstministeriet har bemærket, at Danmark er et af de eneste EU-lande, der fortsat har forbud mod denne type lån. Det foreslås derfor at gøre lån til kapitalejere, ledelsesmedlemmer med flere lovlige under følgende betingelser:

- Lånet skal kunne rummes inden for selskabets frie reserver og skal ydes på sædvanlige markedsvilkår.
- Beslutningen om at yde et lån skal enten træffes af generalforsamlingen eller af selskabets centrale ledelsesorgan efter be- myndigelse fra generalforsamlingen.
- Beslutningen om at yde et lån kan først træffes efter aflæggelsen af selskabets før- ste årsrapport.

Det foreslås samtidig, at der foretages en æn- dring i årsregnskabsloven, der skal sikre, at det klart fremgår af regnskabet, at selskabet har anvendt frie midler til udlån. Den foreslå- ede ændring i årsregnskabsloven indebærer, at et selskab, der udlåner et beløb til en kapi- talejer med flere, skal foretage en regnskabs- mæssig omklassifikation af det udlånte beløb.

Omklassifikationen betyder, at selskabets frie reserver reduceres med et beløb svarende til det udlånte beløb, og at det udlånte beløb opføres på den regnskabsmæssige »Reserve for udlån og sikkerhedsstillelse« under egen- kapitalen, jævnfør bilag 2 til årsregnskabs- loven, og dermed bliver en bunden reserve. Med denne omklassifikation vil regnskabs- brugerne kunne se, at selskabets frie midler er reduceret. •

VIL DU SÆTTE SPOR I SAMFUNDET?

I en tid, hvor resurserne er knappe, har vi brug for de skarpeste hjerner til at sikre, at statens penge bruges effektivt.

Vi er en uafhængig institution under Folketinget og har fokus på alle områder af den statslige forvaltning. Vi har en hel- hedsorienteret tilgang til revision og gennemfører strategiske analyser af alle ministerområder. Vi undersøger, om virk- somhedernes regnskaber er rigtige, og at dispositionerne er i overensstemmelse med bevillinger, love og indgåede afta- ler. Derudover gennemgår vi virksomhedernes forretningsgange og årlige rapportering af mål og resultater.

I vores større undersøgelser kigger vi bag regnskaberne og analyserer virksomhedernes organisering, forvaltning og øko- nomistyring for at vurdere produktivitet, effektivitet og sparsommelighed. Vi har kontinuerligt fokus på kompetenceud- vikling og på at udvikle vores metoder, så vi anvender de nyeste internationalt anerkendte revisionsstandarder og under- søgelsesmetoder.

Vi har brug for dig, som er engageret og har stærke faglige og personlige kompetencer. Du har gode analytiske evner, et stort overblik og stærke kommunikations- og samarbejdsevner. Hos os bliver du en del af et stærkt tværfagligt miljø med udfordrende opgaver og gode udviklingsmuligheder.

Du kan læse mere om os på www.rigsrevisionen.dk.

MØD OS PÅ KARRIERE- DAGENE

Århus:
8. marts 2017

Odense:
9. marts 2017

København:
10. marts 2017

Digitale ambitioner: Regnskab og selvangivelse skal opstilles og indberettes automatisk

Virksomhederne skal ikke længere indberette eksempelvis årsrapporten – det skal ske automatisk. Sådan lyder kongstanken bag projektet: 'automatisk erhvervsrapportering', som i øjeblikket er ved at starte op med blandt andet Erhvervsstyrelsen ved roret.

Tekst/ **Jakob Holm,**
Journalist, FSR - danske revisorer
Foto/ **Pressefoto**

Når virksomhederne i dag skal indberette oplysninger til det offentlige, foregår det typisk ved, at data indtastes manuelt af virksomhederne i flere forskellige offentlige selvbetjeningsløsninger. Det gælder eksempelvis skatteregnskabet til SKAT og årsrapporten til Erhvervsstyrelsen. Den tilgang til de offentlige indberetninger vil 'Automatisk Erhvervsrapportering' gøre op med.

Automatisk Erhvervsrapportering er et initiativ i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, hvor SKAT, Danmarks Statistik og Erhvervsstyrelsen er gået sammen om at kigge på forudsætningerne for og konsekvenserne af en automatisering af indberetninger på det økonomiske og finansielle område.

Signatur har i den forbindelse interviewet direktør for Erhvervsstyrelsen, Betina Hagerup, for at sætte fokus på de digitale ambitioner bag projektet.

Hvad er formålet med Automatisk Erhvervsrapportering?

Med Automatisk Erhvervsrapportering kan virksomhedernes indberetningsbyrder reduceres og på sigt helt fjernes. Som led heri forbedres dataadgang og dataudveksling, hvilket kan understøtte virksomhedernes digitale omstilling og medvirke til øget produktivitet og konkurrenceevne. Det kan for eksempel ske ved udvikling af nye database-rede løsninger og services til samfundet på baggrund af adgang til data af høj kvalitet.

Kongstanken bag Automatisk Erhvervsrapportering er, at virksomhederne ikke skal pålægges byrder ved indberetning til det offentlige – det skal ske automatisk. Målet er en løsning, som er omkostningseffektiv, og som tilgodeser både myndigheders og virksomheders behov. Det vil sige en løsning, der giver retvisende resultater, som lever op til lovgivningens krav, og hvor sikkerheden og databeskyttelsen er i orden. Projektet vil tage udgangspunkt i de teknologiske muligheder, som allerede i dag findes på markedet.

- Hvordan vil en praktisk og teknisk løsning for automatisering på området se ud?
- Hvilken kvalitet skal datagrundlaget have, for at Automatisk Erhvervsrapportering kan erstatte nutidens indberetningsformer?
- Hvor parate er virksomhederne til Automatisk Erhvervsrapportering?
- Er der behov for tilpasning af den gældende lovgivning på området, og hvad vil de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser være?

Kongstanken bag Automatisk Erhvervsrapportering er, at virksomhederne ikke skal pålægges byrder ved indberetning til det offentlige – det skal ske automatisk. Målet er en løsning, som er omkostningseffektiv, og som tilgodeser både myndigheders og virksomheders behov.

Betina Hagerup
Direktør for Erhvervsstyrelsen

Det er nogle af disse spørgsmål vi sammen med en bred vifte af eksterne interessenter på området vil forsøge at besvare.

Kvaliteten af data
Det fremgår af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, at automatiseringen skal ske uden at gå på kompromis med datakvaliteten. Automatisk Erhvervsrapportering vil tage udgangspunkt i bogføringsdata, som på et givent tidspunkt ikke nødvendigvis er rigtige. Der kan mangle informationer, som endnu ikke er bogført, der kan være bogført forkert, faktureret forkert etc.

Hvordan kontrolleres korrekthed af de informationer, som genereres i Automatisk Erhvervsrapportering?

Kvaliteten af data er meget vigtig, og med øget automatisering bliver datakvaliteten også fremover afgørende for kvaliteten af de autogenerated resultater. Derfor vil der fortsat være brug for monitorering og kontrol af både de data, som kommer ind i systemerne, og det endelige resultat. Teknologi og øget automatisering kan dog bidrage til at forbedre data og minimere mængden af fejl, blandt andet intelligente løsninger som machine learning. På længere sigt er det i øvrigt forventningen, at data i høj kvalitet også bliver en vigtig ressource, virksomhederne selv skal bruge i deres Business Intelligence-løsninger, hvilket også kan bidrage til en højere datakvalitet.

Hvordan skal sikkerhedsgraden for de genererede data fremgå?

Virksomhederne skal ikke længere indberette eksempelvis årsrapporten, men det er stadig virksomhedens ansvar at sikre, at de genererede data – og dermed årsrapporten – er korrekt. En løsning kunne for eksempel være, at virksomheden kan få revideret det genererede resultat hos tredjepart.

Kompleks løsning på tværs af lovområder
Hvordan vil man søge at styre kompleksiteten, når der skal arbejdes på tværs af både Erhvervsstyrelsens områder og Skat?

Erhvervsstyrelsen og SKAT har mange samarbejdsflader og gode erfaringer med at samarbejde om en lang række projekter. Så vores udgangspunkt er godt.

I dette projekt vil vi håndtere kompleksiteten i det tværgående samarbejde på flere måder. For det første har vi fra start etableret et tæt samarbejde mellem de tre myndigheder, så vi arbejder ud fra en fælles ambitiøs vision, og i fællesskab har defineret muligheder og risici i projektet, samt hvordan vi vil arbejde med dem.

For det andet har vi gode erfaringer med agile metoder og udviklingsrammer, som er en effektiv metode til at 'dele elefanten op i småbidder' og dermed håndtere kompleksiteten. Konkret vil vi for eksempel hurtigt udvikle og teste et proof-of-concept på en mindre del, som vi så kan bygge videre på.

Øget brug af offentlige data om virksomhederne
Et system som Automatisk Erhvervsrapportering kan potentielt give mulighed for at levere en række nye data til virksomheder og myndigheder.

Hvilke perspektiver ser I i forhold til brugen af data hos virksomheder og myndigheder?

Det er ønsket og forventningen, at virksomhederne på sigt vil kunne udnytte data på helt andre måder, end de gør i dag. Hver eneste dag opstår der nye anvendelsesmuligheder for data, og danske virksomheders konkurrenceevne vil i høj grad afhænge af deres evne til at udnytte data fremadrettet. Automatisk Erhvervsrapportering fordrer data af høj kvalitet, og med den rette rådgivning vil virksomhederne kunne høste store gevinster ved en bedre brug af data – hvad enten det er til at optimere og effektivisere driften, opnå en bedre kreditvurdering i banken eller måske udvikle helt nye services eller forretningsmodeller.

I vores perspektiv er virksomhederne de helt store vindere, når Automatisk Erhvervsrapportering indføres, da det vil frigive ressourcer og tid til at drive kerneforretningen og give nye muligheder for anvendelse af data.

Myndighederne skal omstille sig til at arbejde mere databaseret, men i realiteten får myndighederne præcis de samme oplysninger som tidligere, og opgaven er grundlæggende den samme. •

T / TEMA

Robot klarer bogføringen 100 procent digitalt

Hallerup Net har udviklet bogføringsrobotten og -systemet E-regnskab.

E-regnskab gør bogføringen 100 procent digitalt og giver virksomheds-ejeren et værdifuldt overblik og indsigt i virksomhedens økonomi.

Tekst/ **Birthe Willumsgaard Pedersen**
journalist, FSR – danske revisorer

For mange år siden sad Jan Hallerup, statsautoriseret revisor og direktør i Hallerup Net, og så en udsendelse om robotter i industrien. Robotten kunne flytte en vare fra a til b, så Jan Hallerup tænkte, at en robot vel også kunne klare bogføring med debet og kredit. Det var startskuddet til udviklingen af E-regnskab.

“Jeg har, lige siden jeg så udsendelsen om robotter, haft en drøm om at lave en bogføringsrobot og et system, hvor tingene bliver bogført automatisk – og det er nu lykkedes. E-regnskab opdaterer regnskabet på daglig basis, så virksomhedsejeren altid kan følge med i forretningen,” fortæller Jan Hallerup.

Jan Hallerup fører selv regnskab for 12-14 virksomheder uden at bruge særlig meget tid på det, fordi E-regnskab klarer det for ham.

“Det er sjældent, at du ser en statsautoriseret revisor lave bogføring. Jeg hader faktisk bogføring, hvis jeg skulle gøre det manuelt, så det er derfor, at jeg har udviklet systemet E-regnskab. Jeg synes, det er mere interessant at kigge på tallene, som kommer ud af regnskabet, men selve bogholderiet interesserer mig ikke synderligt,” fortæller Jan Hallerup.

Systemet har været undervejs i over 10 år – fra det spæde spædestik til det kørende system.

“Man får ikke noget ud af at fastholde manuelt arbejde. Vi bliver nødt til at udfordre udviklingen. Tidligere kunne en regnskabskonsulent

måske klare 25 bogholderier i sin portefølje, men med den digitale udvikling og udviklingen af E-regnskab vil en medarbejder i fremtiden kunne klare over 100,” fortæller Jan Hallerup.

E-regnskab kan både tilgås via hjemmesiden og via en app, så kunderne også kan have systemet med på farten.

Stor vækst
I systemets levetid har Hallerup Net oplevet en stor vækst af nye kunder. Kunderne betaler for E-regnskab i forhold til virksomhedens størrelse.

“På de første 14 dage af 2017 fik vi ni nye kunder, så interessen for systemet er stor. Jeg regner med, at vi får en vanvittig vækst på minimum 50 procent i 2017,” fortæller Jan Hallerup.

Jan Hallerup har en kunde i Glostrup, som har fået meget gavn af systemet og fået et bedre overblik og indsigt i virksomheden, som også kan ses på bundlinjen.

“Kunden havde tjent 200.000 kroner sidste år efter skat, og i år havde han tjent 1,2 millioner. Kunden var meget overrasket over, hvor meget han ikke vidste om sin virksomhed. E-regnskab har hjulpet ham til at have fokus på, hvilke parametre han skal skruje på for at forbedre bundlinjen,” fortæller Jan Hallerup.

Hallerup Net gør ikke meget for at markedsføre systemet, men lever derimod af henvisninger.

“Anbefalingerne er vigtige for os. 80-90 procent af vores salgsmøder er på baggrund af anbefalinger. De sidste 10 procent er opsøgende salg,” fortæller han.

Den store tilslutning til at få automatiseret bogholderiet betyder ikke, at revisorerne bliver arbejdsløse fremadrettet, mener Jan Hallerup.

“Mængden af arbejde, revisorerne skal lave, vil blive mindre, fordi bogholderiet kører automatisk. Dog skal regnskabet altid kigges igennem af revisoren, men afskaffelsen af papirarbejde og kassevis af ringbind, som tidligere var en tidsrøver, giver revisoren mulighed for at bruge mere tid på rådgivning af kunderne,” fortæller han.

Udviklingen stopper aldrig
Kunderne er generelt meget tilfredse med systemet og kommer ofte med forslag til forbedringer og nye tiltag, som Jan Hallerup hilser velkommen.

“Vi laver ikke alle forslag, som kunderne kommer med, men vurderer, hvilke initiativer der er relevante for det brede spekter af kunder. Der er meget på tegnebrættet, og systemet bliver aldrig færdigudviklet, da vi hele tiden opdaterer og udvikler nye funktioner til E-regnskab,” fortæller han.

Den nyeste funktion i systemet er bank-connect, hvor E-regnskab er koblet op til kundernes banker – det eneste, kunden skal, er at godkende betalingerne i netbanken, da E-regnskab leverer alle data, som skal bruges i banken.

“Den nye funktion har været længe undervejs, men nu hvor den endelig er tilgængelig, vidner det om, at systemet kan udvikles yderligere i fremtiden for at gøre det endnu lettere for kunderne at betjene deres bogholderi og få liveopdateringer af virksomhedens tal. Kun fantasien sætter grænser for udviklingspotentialet,” fortæller Jan Hallerup. •

CBS
EXECUTIVE MBA

“

THE EXECUTIVE MBA PROVIDED ME NEW INSIGHTS - ON A PROFESSIONAL AND PERSONAL LEVEL. HAVING A MORE HOLISTIC PERSPECTIVE OF ORGANISATIONAL DRIVERS HAS ENABLED ME TO MAKE BETTER DECISIONS FOR OUR BUSINESS AND OUR CUSTOMERS. ”

Trine Storgaard Nielsen
Head of Sales Excellence - Maersk Line.
Graduated from CBS Executive MBA in 2016

What could the triple-accredited CBS Executive MBA do for you?

Online info meeting: 22 March
www.cbs.dk/emba T: +45 3815 6002 E: mba@cbs.dk

T / TEMA

FACEBOOK WORKPLACE GIVER BDO'S INTERNE KOMMUNIKATION VOKSEVÆRK

BDO Danmark har siden 2015 med succes testet Facebook Workplace, som henvender sig til arbejdspladser. Den sociale platform har ikke givet det traditionelle intranet dødsstødet, men har medført en øget demokratisering af organisationens interne kommunikation og afløst mange interne e-mails. Og det var håbet, fortæller kommunikationschefen for BDO, Jeppe Schyth Olsen.

Tekst/ **Julie Gjøtterup Andersen,**
journalist, FSR – danske revisorer

“Én poster, at han er forhindret i at nå forbi kontoret. Én anden forslår en forbedring af BDO's app. Og én tredje deler programmet for næste uges seminar. Der er også blevet plads til fødselsdage, fejring af eksamensresultater og digitale high fives til de medarbejdere, som har ydet en ekstra indsats eller hjulpet en kollega, da lokummet brændte.”

Sådan beskriver BDO Danmarks chef for kommunikation og marked, Jeppe Schyth

Olsen, en brøkdelt af den aktivitet, der foregår på organisationens nye interne kommunikationsplatform: Facebook Workplace.

Som led i et større kulturprojekt stod han i 2015 i spidsen for BDO's implementering af Facebook Workplace – arbejdspladsudgaven af Facebook. Et lukket Facebook for virksomheder, hvor man er logget ind via sin arbejdsmail og kan kommunikere med sine kollegaer adskilt fra sin private Facebook-profil og Facebook-venner.

Det nye medie er langt i udviklingen og rummer stærke kommunikative funktioner. Funktioner som organisationens an-

dre kommunikationsværktøjer ikke er i stand til at løfte. Alligevel er de 'gamle' værktøjer fortsat uundværlige, fortæller kommunikationschefen:

“Vi havde et ønske om mere videndeling, mere dialog og et mål om at skabe en mere sammenhængende og synlig organisationskultur gennem diskussion og dialog. Det er vi lykkedes med på Facebook Workplace. Alligevel skal Facebook Workplace forstås som et 'add on' til, og ikke som en erstatning for, vores intranet. Vi har stadig brug for systemer, der løfter en række mere praktiske og professionelle funktioner såsom timeregistrering og håndtering af vores kundedatabase.”

“Facebook Workplace er ikke taget ind, fordi dét er det nyeste skud på stammen inden for sociale medier. Derimod for at opfylde et organisatorisk ønske om at styrke kommunikationen blandt medarbejderne.

Jeppe Schyth Olsen, kommunikationschef, BDO Danmark

For Jeppe Schyth Olsen handler det om at vælge det bedste fra begge verdener. I fremtiden forventer han, at BDO vil præsentere medarbejderne for et 'slankere' intranet, hvor diskussion og dialog primært vil være flyttet til Facebook Workplace.

“Vi arbejder på at sammensmelte vores forskellige kommunikationsredskaber, så vi i fremtiden slipper for dobbeltløsningerne, som vi arbejder med i dag, og som gør det uklart for medarbejderne, hvilken platform det giver bedst mening at kommunikere på. Eksempelvis er vores intranet også i dag udstyret med et dialog-forum. Det, vi gerne vil i fremtiden, er at tage det bedste fra begge verdener,” forklarer Jeppe Schyth Olsen.

Booster dialogen

Trods BDO's ønske om mere dialog og mere videndeling er det aldrig helt blevet en stor succes med kommunikationen medarbejderne imellem på virksomhedens traditionelle intranet.

“Det er groft sagt top-down information, der præger den noget begrænsede aktivitet på intranettet,” fortæller Jeppe Schyth Olsen.

“

Én poster, at han er forhindret i at nå forbi kontoret. Én anden foreslår en forbedring af BDO's app. Og én tredje deler programmet for næste uges seminar. Der er blevet plads til fødselsdage, fejring af eksamensresultater og digitale high fives til de medarbejdere, som har ydet en ekstra indsats eller hjulpet en kollega, da lokummet brændte.

Jeppe Schyth Olsen
kommunikationschef, BDO Danmark

På Facebook Workplace er virkeligheden en anden. Hver dag flyder den interne kommunikation i et hav af grupper og netværk på tværs af faggrupper og regionsbestemte tilhørsforhold. BDO står bag fem grupper, mens medarbejdere, teams og afdelinger på eget initiativ har oprettet omkring 130 grupper.

“Det er et sammensurium af information. Alle grupperne på Facebook Workplace udspringer af behov. De er hverken oprettet eller styret fra central hånd. Dét ser jeg som en god ting, for det betyder, at vores videndeling hele tiden bliver hurtigere og mere effektiv. Den heftige aktivitet skyldes, at tidligere barrierer er nedbrudt. Det sociale medie har et mere uformelt udgangspunkt, og dets velkendte funktioner øger tilgængeligheden og lysten til at byde ind uanset plads i organisationen,” fortæller Jeppe Schyth Olsen.

Falder Jeppe Schyth Olsen over en relevant faglig artikel, videresender han den ikke længere kun til et par kollegaer i en e-mail. I dag deler han den på Facebook Workplace i afdelingens gruppe, for erfaringen viser, at det som oftest er brugbart for langt flere kollegaer i teamet.

“Du generer folk mere ved at sende dem en mail. På Facebook Workplace har medarbejderne selv ansvar for at sortere de store mængder information efter relevans. På mediet er kommunikationen styret af de ansatte. Input, kommentarer, delinger og likes kommer fra alle organisationens lag,” fortæller han.

På Facebook Workplace er der også plads til social kommunikation og de mere lavpraktiske meldinger. Kommunikation, der tidligere har været svær at finde det rette forum til på en arbejdsplads med mere end 1.100 medarbejdere på nationalt plan.

Digital livrem og seler

Spørgsmålet om datasikkerhed er uundgåeligt. Hos BDO sikrer et mini-kodeks, at medarbejderne ved: Hvad kan man, og hvad kan man ikke.

“Vi har ikke taget en endelig strategisk beslutning om brugen af sociale medier som internt kommunikationsredskab. Vi er stadig i gang med at føle os frem. På Facebook Workplace ejer vi selv al data mod betaling, så i princippet bør der ikke være grund til bekymring. Alligevel har vi givet projektet livrem og seler på og sagt, at medarbejderne ikke må dele hverken identificerbare eller fortrolige oplysninger på platformen. Det har været afgørende for os, at projektet ikke giver anledning til kritik. Derfor har vi taget nogle ekstra sikkerhedsforanstaltninger, som objektivt måske ikke er nødvendige,” fortæller kommunikationschefen.

Intern kommunikation skaber ekstern værdi

Hos BDO betaler det sig at satse ekstra på den interne kommunikation. Facebook Workplace er bare én måde at omfavne og udfordre den digitale udvikling, som præger branchen.

“BDO er en videnvirksomhed. Vi lever af at præsentere den bedste løsning for kunderne. Produktudvikling og serviceudvikling er begyndt at løbe stærkt. Jo mere vi kan sætte vores kollegaer i kontakt og dialog med hinanden på kryds og tværs af geografi og kvalifikationer, jo bedre slutprodukt leverer vi. Det giver mindre støj på linjen, når information ikke skal bevæge sig fire led op, før det når rette mand eller kvinde,” forklarer Jeppe Schyth Olsen.

I BDO er Facebook ikke et fyord, så længe det bruges arbejdsrelateret og styrker vores virksomheds konkurrencekraft. Alligevel har Jeppe Schyth Olsen brugt lidt tid på at acceptere Facebooks label i organisationssammenhæng. Han understreger, at mediet ikke er valgt, fordi det er hipt.

“Facebook Workplace er ikke taget ind, fordi dét er det nyeste skud på stammen inden for sociale medier. Derimod for at opfylde et organisatorisk ønske om at styrke kommunikationen blandt medarbejderne. Mediet kan noget, som vores andre redskaber ikke kan – nemlig at forlænge og give dialogen og videndelingen et kvalitetsmæssigt vokseværk,” fortæller Jeppe Schyth Olsen. •

DELOITTE PITSTOP

Gaderæs på nettet sætter fokus på
nøgletal og rådgivning

Tekst/ **Jakob Holm**
journalist, FSR - danske revisorer

**Kære virksomhed, drej tændingsnøglen og
kør nøgletalsræs mod din branche og dine
konkurrenter.**
Hop ind på nettet. Søg din virksomhed frem,
drej tændingsnøglen og kør nøgletalsræs
mod din branche og dine konkurrenter.

Det er opskriften bag Deloitte's Pitstop-værk-
tøj, der i løbet af efteråret har sat fokus på,

“
Vi tror på, at det er rådgivningen,
som gør, at vi kan holde fast i
kunderne på den lange bane. Vi
oplever, at rigtig mange kunder
spørger om, hvordan de klarer sig
i forhold til deres branche. Her er
Pitstop en indgang til at rådgive
for os.

Christian Glad Filtenborg
Forretningsudvikler, Deloitte

hvordan et revisionshus starter en dialog med
virksomhederne om forretningsudvikling.

“Hele idéen udspringer af, at vi vil vise
SMV’erne, hvordan de kan gå fra en fornuftig
forretning til en god forretning ved at løfte blik-
ket fra driften og arbejde med mere langsigtede
mål,” siger Deloitte's Christian Glad Filten-
borg, forretningsudvikler i Audit, som er en
af personerne bag værktøjet.

Selve idéen med nøgletalsræset kom til ver-
denen i 2015. Hen over sommeren 2016 blev
der kørt en testrunde, og efter en række til-
pasninger blev værktøjet lanceret i efteråret
2016 med kampagne i flere medier.

“Vi tror på, at det er rådgivningen, som gør, at
vi kan holde fast i kunderne på den lange bane.
Vi oplever, at rigtig mange kunder spørger om,
hvordan de klarer sig i forhold til deres branche.
Her er Pitstop en indgang til at rådgive for os.
Derfor er det selvfølgelig vores forhåbning, at
virksomhederne efter et nøgletalsløb kontakter
os. Samtidig vil vi også gerne vise, at vi som re-
visionshus kan noget med data og demonstrere
den indsigt, vi har via netop vores erfaring med
revision,” siger Christian Glad Filtenborg.

Langsigtet fokus drukner i driften
Som Pitstoppet er i dag, kan alle virksom-
heder gå ind og bruge det. Det segment,

Deloitte sigter mod, er små og mellemstore
virksomheder.

“De større virksomheder har styr på langsig-
tede KPI'er, mens vi ofte oplever, at SMV'erne
har rigtig godt styr på den daglige drift – de
ved, hvor de bruger og tjener penge. Men de
har ikke haft tid og overskud til at arbejde med
dette ud fra et langsigtet perspektiv, hvor de ser
på, hvordan deres virksomhed skal se ud tre
eller flere år ude i fremtiden,” siger Christian
Glad Filtenborg.

De kunder, man håber at ramme, ligger lidt
oppe i SMV-segmentet, eksempelvis virk-
somheder som i en periode har ligget på vip-
pen til at ansætte folk i specialistfunktioner,
hvilket viser, at de begynder at se behovet
for mere specialiseret viden.

**Nøgletallene er udgangspunktet for ny dia-
log med virksomhederne**
Selvom Pitstoppet foregår på nettet og er
pakket ind i et larmende racerløbs-tema,
så udspringer online-værktøjet af de helt
klassiske nøgletalsmodeller fra Dupont-
pyramiden.

“Egentlig er det ikke så kompliceret. Vi ser på
nogle nøgletal, og når vi ser på for eksempel
afkastningsgraden, kan vi ved at diskutere tæl-
ler og nævner sammen med virksomheden de-

“
Projektet har vist, at vi kan få godt
fat i målgruppen og eksekvere på
det.

Christian Glad Filtenborg
Forretningsudvikler, Deloitte

komponere, hvad der ligger bag og få en dialog
om, hvordan det påvirker virksomhedens præ-
stationer, og hvad de kan gøre for at påvirke
tallene positivt,” siger Christian Glad Filten-
borg og uddyber:

“De ting, vi sætter fokus på, vil typisk være ting,
som tager 2-4 år at implementere fuldt ud. Der-
for bliver de ofte 'glemt' i et driftsfokus. Her er
Pitstoppet en døråbner, der giver os som råd-
givere muligheden for at tage diskussionen om
de mål og handlinger, som kræver tid, men har
stor effekt på den lange bane.”

**Intet stopper konkurrenterne fra at gøre
det samme**
De regnskabsdata, som udgør benzinen til
nøgletalsræset, har Deloitte trukket fra de of-
fentlige data på CVR.dk. Herefter har de udar-
bejdet en algoritme, som vægter de forskellige

nøgletal og danner slutresultatet i ræset mel-
lem virksomhed, konkurrenter og branche.

“Det er intet, som forhindrer vores konkurrenter
i at gøre det samme. Vi synes, at vi fik en god idé –
og ikke mindst en god måde at iscenesætte den på.
Selve idéen er ukompliceret – alle kan tage data
fra eksempelvis CVR.dk og bygge en lignende
model oven på,” siger Christian Glad Filtenborg.

Projektet har nu løbet nogle måneder, og
blandt virksomhederne er sammenkædning-
en mellem nøgletal, racerløb og rådgivning
blevet godt modtaget. Det er ikke planen, at
der skal bygges yderligere funktioner ind i
nøgletalsløbet, men værktøjet skal løbende
opdateres med nye regnskabsdata fra CVR og
leve videre i den nuværende form.

“Vi får god feedback på det, og vi oplever, at
kunderne synes, at det også er lidt sjovt. Det har
da givet os blod på tanden. Projektet har vist,
at vi kan få godt fat i målgruppen og eksekvere
på det. Og som revisionshus har det også vist os,
at vi godt kan give de tørre tal lidt farver, uden
at det går ud over troværdigheden,” siger Chri-
stian Glad Filtenborg og uddyber:

“For os er det en ny måde at udstille vores viden
på – vi har også andre projekter i pipelinen, hvor
vi kommer til at bruge flere af de datadrevene
værktøjer.” •

OM PITSTOP

Pitstop er et online værktøj udviklet af
Deloitte sammen med Beginr. Værk-
tøjet benytter 6,2 millioner data for at
udregne resultatet af et løb mellem en
virksomhed, en konkurrent og deres
branche.

Værktøjet giver mulighed for at sam-
menligne en virksomheds afkastgrad,
soliditetsgrad og nominel vækst i brut-
toresultatet med udvalgte konkurrenter
samt virksomhedens branche.

Værktøjet anvender de seneste fire års
regnskabstal, som hentes fra CVR.dk. Det
nuværende værktøj er baseret på indbe-
rettede data til CVR per 23. september
2016.

Ud fra regnskabstallene beregnes nøg-
letallene, og data konverteres ud fra en
vægtet model til et antal point, der giver
den samlede placering i løbet.

Du kan se værktøjet her:
pitstop.deloitte.dk

Fremtidens digitale regnskab

FSR – danske revisorer var i begyndelsen af februar vært ved to udsolgte formiddagsarrangementer med 800 deltagere, hvor digitalisering var på dagordenen. Arrangementerne blev afholdt i Den Sorte Diamant i København og Tivoli Friheden i Aarhus. Erhvervsmanden Preben Damgaard og serieiværksætter Toke Kruse indtog sammen med andre erhvervsfolk og erfarne oplægsholdere scenen og klædte revisorer, bogholdere og CEO’er på til fremtidens digitale hverdag inden for regnskab. 2017 bliver året, hvor fysiske bilag forsvinder og big data kommer til at hjælpe virksomheder med at træffe langt bedre beslutninger, forudser Toke Kruse.

Iværksætter og forfatter Toke Kruse er blandt andet stifter af SMV-regnskabsprogrammet Billy. På scenen i København og

Aarhus gav han sit bud på, hvad den digitale udvikling kommer til at betyde for revisorens og bogholderens hverdag. Et er sikkert, teknologisk forandring i revisorbranchen er kommet for at blive.

“Teknologien er kommet for at blive. Digitale løsninger kommer til at flytte og erstatte nogle af de arbejdsopgaver, som revisoren og bogholderen løser i dag, og som er tidsmæssigt tunge. Digitale regnskaber er en realitet, og det traditionelle bogholderi vil inden længe høre fortiden til. Jeg står fast på, at det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt teknologien kommer til at overtage en lang række af de arbejdsprocesser, som tidligere har krævet en menneskelig hjerne, men et spørgsmål om hvornår. Mulighederne for revisorer og bogholder er store, hvis de tager teknologien til sig. Måske sker det allerede i 2017,” forklarer Toke Kruse. •

Jeg står fast på, at det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt teknologien kommer til at overtage en lang række af de arbejdsprocesser, som tidligere har krævet en menneskelig hjerne, men et spørgsmål om hvornår. Mulighederne for revisorer og bogholder er store, hvis de tager teknologien til sig. Måske sker det allerede i 2017.

Toke Kruse
serieiværksætter

Ajour!

Målrettet efteruddannelse til din hverdag

Ajour!-kurserne er for praktikere, der vil have efteruddannelse på et højt fagligt niveau, og som vil kunne bruge den nye viden direkte i hverdagen.

Underviserne har stor faglig viden, og de er vant til at arbejde med opgaverne i praksis. Derfor kan du både se frem til at få ny viden og praktiske eksempler, som du kan relatere direkte til din hverdag.

Du får også konkrete værktøjer, så du kan begynde at bruge den nye viden, så snart du kommer hjem fra kurset.

- Deltag på:
- Ajour! Revision
 - Ajour! Regnskab
 - Ajour! Skat & moms
 - Ajour! Selskabsret.

„Underviseren er super god til at referere til en masse ting og bruge mange praktiske eksempler“

– Ajour! Skat & moms

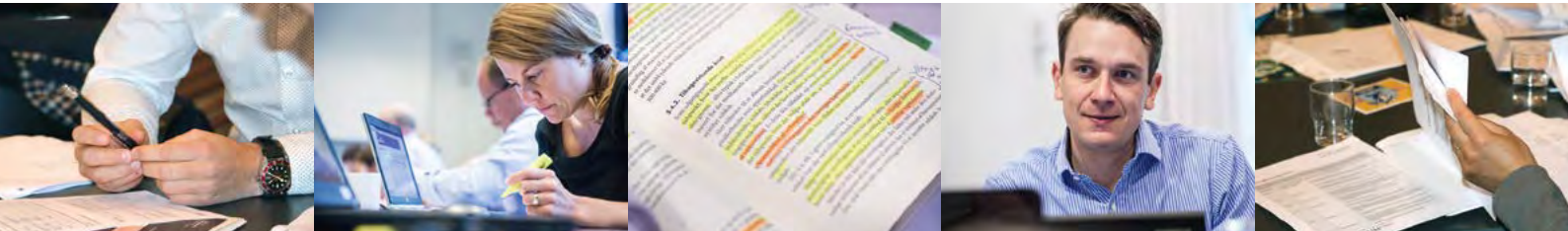
„Virkelig gode undervisere der kan deres kram og er i stand til at levendegøre stoffet“

– Ajour! Regnskab

„De er gode til at fremme spørgelyst og holde deres svar praktisk orienteret og anvendelige“

– Ajour! Revision

Læs mere om Ajour!-kurserne på fsr.dk/ajour

MÆRKEDAGE

Fødselsdage og jubilæer

April 2017

Indehaver og registreret revisor **Peter Damborg**, Damborg Revision og Rådgivning, fylder 50 år den 1. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Peter Viereck**, Frederiksberg, fylder 70 år den 3. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Jan WilhelmSEN**, W Kragh i Tønder, fylder 60 år den 4. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Knud Legaard**, Deloitte i Nykøbing F, fylder 60 år den 6. april 2017.

Partner og statsautoriseret revisor **Lars Ørum Nielsen**, Deloitte i Kolding, fylder 50 år den 13. april 2017.

Senior Partner og statsautoriseret revisor **Steen Haagensen**, BDO i Odense, fylder 50 år den 13. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Michael Stein**, Hillerød, fylder 70 år den 15. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Torben Andersen**, Dansk Revision i Hillerød, fylder 70 år den 16. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Peter Seeberg Nielsen**, Dansk Revision Randers, fylder 50 år den 18. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Niels Egelund**, Nørresundby, fylder 80 år den 19. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Henrik Paaske**, Buus Jensen i København, fylder 60 år den 24. april 2017.

Registreret revisor **Jens Green**, Dan Revision Nakskov, fylder 70 år den 24. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Steen Larsen**, Holte, fylder 70 år den 27. april 2017.

Statsautoriseret revisor **Per Hugo Møller**, Rungsted Kyst, fylder 70 år den 28. april 2017.

Registreret revisor **Hans Christensen**, Bandholm, fylder 70 år den 29. april 2017.

Registreret revisor **Tine Nygaard Jensen**, Revisionskontoret i Faxe, fylder 50 år den 29. april 2017.

Indehaver og statsautoriseret revisor **Jan Hallerup**, Hallerup & Co, fylder 60 år den 30. april 2017.

Maj 2017

Registreret revisor **Bent Klejnstrup Frandsen**, B.F. Rådgivning Herning, fylder 60 år den 1. maj 2017.

Indehaver og registreret revisor **Torben Andersen**, Reg. revisionsfirma Torben Andersen, fylder 50 år den 6. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Erik Vinholdt Springborg**, Birkerød, fylder 70 år den 7. maj 2017.

Direktør, CFO og statsautoriseret revisor **Jan Sten Hansen**, Carlsberg Byen, fylder 50 år den 9. maj 2017.

Registreret revisor **Peter Deiborg**, Revisionsfirmaet Peter Deiborg i København, fylder 60 år den 12. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Flemming Stubkjær Jensen**, Esbjerg, fylder 75 år den 13. maj 2017.

Registreret revisor **Lillian Susanne Mikkelsen**, BDO i Kolding, fylder 50 år den 13. maj 2017.

Registreret revisor **Per Gundorph Johansen**, Danrevi Assens, fylder 60 år den 14. maj 2017.

Partner og statsautoriseret revisor **Hans Børge Vistisen**, Ernst & Young København, fylder 50 år den 18. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Klavs Klercke Rasmussen**, Viby, fylder 75 år den 22. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Claus C. Ørbech**, Kongens Lyngby, fylder 75 år den 23. maj 2017.

MÆRKEDAGE

Juni 2017

Registreret revisor **Tove Danielsen**, ViaCount i Vojens, fylder 50 år den 25. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Lars Bæk**, Fredericia, fylder 75 år den 26. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Carsten Ibsen**, Roskilde, fylder 60 år den 27. maj 2017.

Statsautoriseret revisor **Hans Nielsen**, Holte, fylder 75 år den 28. maj 2017.

Registreret revisor **Jonna Klode Jakobsen**, Revisorerne Hostruphus i Silkeborg, fylder 60 år den 29. maj 2017.

Registreret revisor **Peter Oldvig**, Højby, fylder 70 år den 29. maj 2017.

Partner og registreret revisor **Inge Linkamp**, Dansk Revision i Kalundborg, fylder 60 år den 4. juni 2017.

Statsautoriseret revisor **Egon Eshøj**, Svendborg, fylder 75 år den 7. juni 2017.

Partner og registreret revisor **Per Krogh**, Revisorerne Hostruphus i Silkeborg, fylder 60 år den 7. juni 2017.

Partner og statsautoriseret revisor **Henrik Kragh**, PwC i Aarhus, fylder 50 år den 8. juni 2017.

Statsautoriseret revisor **Poul Roest**, Kolding, fylder 80 år den 8. juni 2017.

Statsautoriseret revisor **Ole Jensen**, Hjørring, fylder 80 år den 9. juni 2017.

Registreret revisor **Steffen Buhl Dinesen**, Faaborg, fylder 70 år den 9. juni 2017.

Statsautoriseret revisor **Erik Helmuth Pedersen**, Deloitte Esbjerg, fylder 60 år den 13. juni 2017.

Registreret revisor **Páll Højgaard**, Grannskoðarastovan, fylder 70 år den 15. juni 2017.

Indehaver og registreret revisor **Kjeld Linnebjerg**, Kjeld Linnebjerg i Silkeborg, fylder 60 år den 17. juni 2017.

Partner og registreret revisor **Dorte Lodahl Krusaa**, Dansk Revision Frederikssund, fylder 50 år den 18. juni 2017.

Virksomhedsjubilæer

BHS Revision i Vamdrup har 25 år virksomhedsjubilæum den 1. maj 2017.

Jobskifte

Statsautoriseret revisor **Ulrik Alminde** er pr. 1. november 2016 medejer i Kre-ston SR Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Ulrik Alminde kommer fra en stilling som statsautoriseret revisor hos Beierholm, Holstebro.

Statsautoriseret revisor **Michael Ørnskov** Larsen er pr. 1. februar 2017 tiltrådt en stilling som CFO hos REKA GRUPPEN A/S i Varde. Michael Ørnskov Larsen kommer fra en stilling som statsautoriseret revisor hos Deloitte, Esbjerg.

DET RUNDE PORTRÆT

Knud-Erik Nielsen 60 år

Registeret revisor Knud-Erik Nielsen fylder 60 år den 17. marts 2017, og han kunne den 1. januar 2017 fejre 30 års jubilæum som selvstændig revisor.

Vejen til selvstændig revisor var ikke givet for Knud-Erik Nielsen. Han startede sin erhvervmæssige karriere som tømrer, men da arbejdsløsheden på daværende tidspunkt lå på 15 procent for tømrere i Aarhus, valgte han at søge andre græsgange.

“Det er et tilfælde, at jeg valgte at blive revisor. Jeg havde en bekendt, som var revisor, og han talte godt om det, hvilket fik mig til at undersøge det nærmere. Kort tid efter startede jeg i et mindre revisionsfirma, hvor jeg gik i lære på helt gammel-dags manér,” fortæller Knud-Erik Nielsen.

Efter sin læretid og nogle års erfaring rigere fra to revisionskontorer, valgte Knud-Erik Nielsen at blive selvstændig revisor. Den 1. januar 1987 startede han op i et kontorfællesskab, som senere udviklede sig til Revision 2 A/S, som han stadig er partner i.

Branchens kedelige ry

Knud-Erik Nielsen har i mange år været irriteret over revisorbranchens og revisorernes ry om at være grå og kedelige. For 10 år siden stod Revision 2 A/S i en situation, hvor de havde svært ved at rekruttere medarbejdere. Knud-Erik Nielsen besluttede sig for at lave en jobkampagne med fokus på humor om holdningen til branchens og revisorernes ry.

“Jeg synes, at det skulle komme til udtryk i vores jobannoncering, at vi, revisorer, faktisk godt kan være sjove og ikke er så selvhøjtidelige, som branchen nok har ry for,” fortæller Knud-Erik Nielsen.

De fire jobannoncer nåede bredt ud både i Aarhus og på Sjælland, hvor Knud-Erik Nielsen fik mange positive tilbagemeldinger:

“Jeg fik mails fra folk, som skrev: ‘Vi vil ikke søge job hos jer, men hvor er det nogle sjove annoncer. Hvis jeg nogensinde får brug for en revisor, så vil jeg klart vælge jer’.”

Annoncerne havde sat sine spor, og Knud-Erik Nielsen overvejede derfor at gå linen ud og arbejde videre på konceptet med humor om branchen og revisorerne.

“Vi har udviklet en profil, hvor vi gør tingene lidt anderledes og skiller os ud. Vores hjemmeside bærer præg af det, ved at vi blandt andet har forskellige revisor-vitser, friske og øjne-faldende farver og i stedet for billeder af vores medarbejdere, har vi tegninger,” fortæller Knud-Erik Nielsen.

Medarbejdere hænger ikke på træerne

Selvom Revision 2 A/S har gjort meget i deres markedsføring for at skille sig ud og tiltrække opmærksomhed, er de igen kommet i den situation, at de mangler medarbejdere og har svært ved at finde de rigtige kandidater.

“Det er meget svært for mindre revisionshuse som os at rekruttere kvalificerede medarbejdere. Jeg tror til dels, det skyldes, at på handels-højskolerne fokuserer de unge på at blive stats-autoriserede revisorer og komme til et af de

store revisionshuse. Det betyder, at de vælger os fra,” fortæller Knud-Erik Nielsen.

Knud-Erik Nielsen oplever, at de har nemmere ved at rekruttere medarbejdere med finansøkonom- og HD-uddannelser.

Konkurrence på pris

Der er ikke kun konkurrence om at få de dygtigste medarbejdere – også på prisen er konkurrencen mellem revisionskontorerne stor med den konsekvens, at der skal leveres den samme høje kvalitet til en lavere pris.

“Naturligvis skal vi have konkurrence i branchen – det er rigtig sundt – men jeg mener, at vi skal konkurrere på kvaliteten af det, vi laver, i stedet for udelukkende at konkurrere på prisen. Når vi går og stjæler kunder fra hinanden, gør vi det kun til kundens fordel, nemlig til en lavere pris.”

Knud-Erik Nielsen har stort fokus på kvalitet, og når han får kundenhenvendelser, er prisen ikke et parameter, han som udgangspunkt konkurrerer på. •

Anbefalinger til et regnskab, der skaber værdi

FSR – danske revisorers regnskabsvejledning henvender sig til virksomheder og revisorer, der ønsker at udarbejde informative årsrapporter

Regnskabsvejledningen beskriver en lang række regnskabsmæssige forhold og indeholder anbefalinger til valg af regnskabspraksis og noteoplysninger.

Fokus på regnskabsbrugernes behov for information

Regnskabsvejledningen anbefaler, at virksomhederne giver flere oplysninger i årsrapporten, end loven kræver.

Interne regnskaber

Vejledningen kan også anvendes til at udarbejde informative interne regnskaber, der primært anvendes af virksomheden selv, banken og nære samarbejdspartnere.

Regnskabsvejledningen anbefaler, at virksomhedens årsrapport altid indeholder:

- ✳ **Ledelsespåtegning.** Påtegningen understreger, at virksomhedens ledelse har ansvaret for aflæggelsen af en retvisende årsrapport uanset antallet af ledelsesmedlemmer.
- ✳ **Ledelsesberetning.** Beretningen bør indeholde relevant information om virksomhedens aktiviteter, udvikling og andre forhold af betydning for regnskabsbrugere.
- ✳ **Anvendt regnskabspraksis.** Det er vanskeligt for regnskabsbrugere at forholde sig til beløb og poster i regnskabet, hvis anvendt regnskabspraksis er udeladt.

Ekstra information der giver mening

Regnskabsvejledningens anbefalinger kan også anvendes til at udarbejde informative interne regnskaber. Overvej, hvilke oplysninger, indregnings- og målemetoder der er relevante for din kundes virksomhed, fx:

- ✳ **Nettoomsætning** vises i stedet for kun at vise sammendrag som bruttofortjeneste/ bruttotab
- ✳ **Finansielle leasingkontrakter** indregnes i balancen
- ✳ **Igangværende arbejder for fremmed regning** måles til salgsværdi efter produktionsmetoden
- ✳ **Pengestrømsopgørelse** medtages og opdeles i drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter

Bliv klogere på, hvad virksomhederne og långiverne selv siger om behovet for regnskabsinformation på www.fsr.dk/rv

Find mere inspiration i
Regnskabsvejledningen

- Download den gratis
eller bestil den i bogform
på fsr.dk/fagbogbestilling

DANSKE
REVISORER

FSR*

HENRIK CARMEL,
FSR – danske revisorer
ANMELDER

HVAD GØR VI, NÅR ROBOTTERNE KOMMER?

Magasinet, der opfandt ideen med de gule erhvervssider, Financial Times, har sammen med McKinsey kåret ”Robotterne Kommer” til årets erhvervsbog i 2016. Så når nu du sidder med en udgave af Signatur, der fokuserer på digitalisering, kalder det på en anmeldelse af Martin Fords salgssucces.

Bogens originale titel er ”Rise of the Robots: Technology and the Threat of a jobless Future” oversat til dansk af Carol Todd-Moir. Bogen udkom første gang i 2015, og de mange teknologiske eksempler er indhentet indtil slutningen af 2013. Men selvom meget er sket siden da, er retningen den samme.

Det er forfatterens tese, at den store udvikling ikke er sket i den analoge verden, hvor eksempelvis et fly egentlig ikke adskiller sig meget fra et fly for 40-50 år siden, hvis man altså lige ser bort fra elektronikken. For det er computerne og digitaliseringen, der sætter den nye dagsorden i en verden, hvor en computer kan vinde både i skak og ”Jeopardy!”.

Robotter er maskiner, der transporterer ting rundt på et lager eller i bybilledet. Robotterne gør rent eller laver en frisk gourmetburger. De håndterer alle de processer, der kan beskrives systematisk. De kan selv lære og observere. Så den store driver i udviklingen er teknologien, i højere grad end det er globaliseringen. Trods alt er det kun en lille procentdel af vores bruttonationalprodukt, der udgøres af importværdien af kinesiske varer, mens omvendt computerne gennemsyrer hele vores samfund og ændrer den måde, vi arbejder på.

Hvad skal vi så leve af?

Martin Ford nævner en del eksempler på en udvikling, der kan forekomme skræmmende. Reallønningerne er ikke steget. Det er blevet sværere at finde et middelklassejob på trods af en god uddannelse. På callcentre i Indien sidder medarbejdere, der har detaljeret kendskab til amerikanske skatteregler, så hvordan skal det lige gå dem, som ellers lever af rådgivning.

Ford stiller det gamle spørgsmål, som vi kender fra 1970’ernes debatbøger om ressourcer, arbejde og vækst: Hvad skal vi leve af, og hvordan undgår vi, at middelklassen bliver klemte? Et af svarene er

ifølge Martin Ford at indføre en slags borgerløn, som kan sikre alle en basisindkomst. Og for at begrænse uligheden kan man så beskutte kapitalgevinster højere og bruge provenuet til at betale for borgerlønnen.

Skal bogen rubriceres som en debatbog i stedet for en erhvervsbog? Det kunne man godt hævde, for den erhvervsleder eller rådgiver, der skal træffe beslutninger eller lægge en strategi, bliver måske klogere på de generelle trends, men der anvises ikke rigtigt nogle andre løsninger end at tilpasse sig en udvikling, der synes uafvendelig. Er der kun ulemper ved den nye teknologi? Nej. Køber du bogen via din computer, kan du finde den til 150 kroner. Hos boghandleren er prisen op til 299 kroner. •

Titel: ”Robotterne kommer”
Forfattere: Martin Ford
Pris: 150 kroner som e-bog og 300 kroner som trykt bog hos Saxo.com
ISBN: 978-87-02-20944-0
Forlag: Gyldendal A/S

OM SIGNATUR

Udgiver

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK – 1306 København K
Tlf. 3393 9191

Inspirationsgruppe

Jonna Roth, registreret revisor, Kappelskov Revision
Jeanette Vetlov, registreret revisor, DØSSING & PARTNERE
Thomas Hjortkjær Petersen, statsautoriseret revisor, Deloitte
Brian Tolvstein, cand.merc.aud., Rigsrevisionen
Henrik Kyhnauv, statsautoriseret revisor, KPMG
Louis Strøm, registreret revisor, Baagøe Schou

Redaktion

Charlotte Jepsen, adm. dir. (ansv. red.)
Jan Wie, kommunikationschef (redaktør)
Birthe Willumsgaard Pedersen, redaktionsassistent
Henrik Carmel, fagkonsulent
Jan Brødsgaard, fagkonsulent

Redaktionen er afsluttet den 17. februar 2017. Synspunkter, der kommer til udtryk i SIGNATUR, behøver ikke nødvendigvis at svare til eller være udtryk for FSR – danske revisorer officielle holdninger.

Design og layout

e-Types Daily

Forsidefoto

Daniel Hjorth

Tryk

Arcorounborg

Oplag

6.500 eksemplarer

Annoncesalg

DG Media
Havneholmen 33
DK-1561 København V
Tlf. 7027 1155
Annoncekonsulent Claus Aagaard Hansen,
claus.h@dgmedia.dk

Udgivelsesplan for 2017

Nummer 1: 1. marts
Nummer 2: 17. maj
Nummer 3: 18. september
Nummer 4: 27. november

Abonnement

Pris for årsabonnement:
480 kroner ex moms.
Henvendelse til fagkoordinator
Gitte Jensen på mailadresse gje@fsr.dk

ISSN 2245-2117.

SIGNATUR er tilmeldt Danske Specialmedier og oplagskontrolleret af FMK

DANSKE
REVISORER
FSR*

Lønssystemet
til revisorer

Prøv Danløn
gratis på
www.danlon.dk

Fordele med Danløn:

- Med administratoradgangen eksponeres du over for 35.000 potentielle kunder
- Henter automatisk skattekort og indberetter til elndkomst
- Overfører automatisk alle beløb via Nets, løn, skat, pensioner
- Leverer lønsedler via Danløn app'en, e-Boks eller e-mail

Med Danløn kan du som revisor eller lønadministrator oprette en administratorkonto og få fuld adgang til og overblik over alle dine kunders Danløn-konti!

danløn

Danske Lønssystemer A/S • Gydevang 46 • 3450 Allerød • salg@danlon.dk

Ny Karnov-plattform til revisorer

Interview med Pernille Olsson fra Karnov Group om baggrund for ændringer.

Head of Product & Application Management Pernille Olsson

► Hvad er baggrunden for lanceringen af temaer på Karnovs platform for revisorer?

Efter feedback fra vores revisorkunder erfarede vi, at Skat & Regnskab modulet kunne understøtte brugere af netop dette modul på en bedre måde. Karnovs platforme er optimeret til jurister og juridisk informationssøgning, men benyttes også af mange revisorer og lignende specialister. Dem vil vi gerne give en bedre løsning, samtidig med at vi fastholder oplevelsen for de øvrige brugere.

► Hvordan har I gjort?

Udfordringen har givet anledning til at gentænke dette modul. Vi har derfor talt med praktikere som revisorer og andre specialister og fået indspark til, hvad der skulle til for, at Skat og Regnskab kunne blive et mere værdiskabende modul for praktikerne. Vi har sendt vores folk i marken for at undersøge dette gennem en række interviews og tests med udvalgte brugere.

► Hvad er resultatet?

Det stod hurtigt klart for os, at f.eks. revisorer i højere grad, end hvordan vi hidtil har præsenteret vores indhold, har brug for at blive præsenteret for relevant indhold i

forbindelse med konkrete arbejdsopgaver. Ønsket var at kunne finde dokumenter grupperet i forhold til givne opgaver – og i mindre grad indgange via produkter eller dokumentkategorier. Derfor har vi – i samarbejde med brugere – skabt en struktur baseret på typiske arbejdsprocesser eller emner. Strukturen giver adgang til temasider, hvor vi har samlet relevant indhold fra vores store database og beriget med redaktionelt indhold fra vores korps af specialister inden for de forskellige områder.

► Hvornår sker det?

Den nye struktur er allerede lanceret og præsenterer vores allerbedste bud på både struktur og indhold i de enkelte temasider. Tanken er, at vi fremadrettet vil bruge ressourcer på løbende at forbedre begge dele – både for at blive endnu bedre og for at sikre løbende opdatering, så brugere af disse temasider til enhver tid vil kunne stole på, at vi præsenterer det mest relevante indhold og også holder vores brugere løbende orienteret om nyt inden for det givne område.

Se en videopræsentation af platformen på www.karnovgroup.dk/emneindgang

Vil du vide hvordan din organisation får størst effekt af Karnov-plattformen: Få en gennemgang med onlinetrainer, Robert Christiansen. Ring på tlf. 21 17 67 02